

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI

MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE W PIOTRKOWIE TRYBUNALSKIM

za 2012 rok

Piotrków Trybunalski marzec 2013 rok

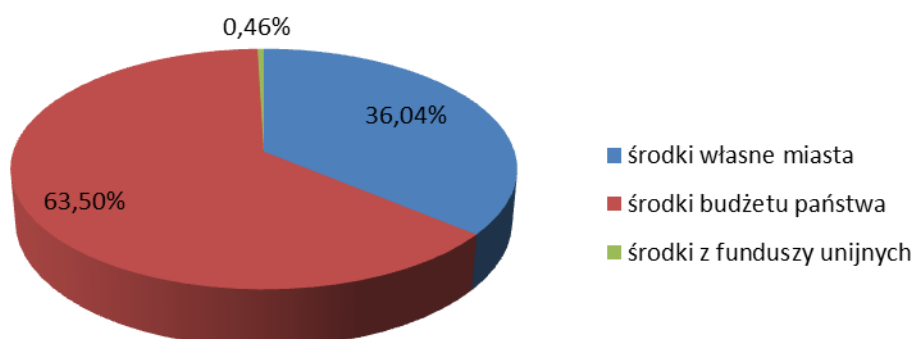
SPIS TREŚCI

I.	Wstęp.....	s. 2
II.	Adresaci pomocy społecznej.....	s. 4
III.	Zadania pomocy społecznej.....	s. 5
IV.	Zadania własne miasta Piotrków Trybunalski.....	s. 5
V.	Podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb.....	s. 13
VI.	Zadanie zlecone miasta Piotrków Trybunalski.....	s. 19
VII.	Zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.....	s. 21
VIII.	Działania Klubu Wolontariusza przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie.....	s. 35
IX.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi i instytucjami.....	s. 36
X.	Rehabilitacja i Społeczna Osób Niepełnosprawnych.....	s. 37
XI.	Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.....	s. 44
XII.	Świadczenia Rodzinne.....	s. 44
XIII.	Dodatki mieszkaniowe.....	s. 46
XIV.	Kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie.....	s. 47
XV.	Podsumowanie.....	s. 50
XVI.	Wybrane zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w latach 2009-2012 – zestawienie tabelaryczne.....	s. 52
XVII.	Bilans potrzeb Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w 2013 roku – zestawienie tabelaryczne.....	s. 54

I. Wstęp

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie jest jednostką organizacyjną miasta Piotrków Trybunalski powołaną do wykonywania zadań samorządu gminnego i powiatowego, w szczególności z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, świadczeń rodzinnych oraz pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Działalność Ośrodka finansowana jest ze środków własnych miasta oraz ze środków budżetu państwa. Duże znaczenia dla funkcjonowania Ośrodka mają również środki finansowe pozyskiwane z funduszy unijnych. Źródła finansowania Ośrodka w 2012 roku przedstawia poniższy wykres.

Źródła finansowania MOPR w 2012 roku

Źródło: dane MOPR – opracowanie własne

Ośrodek, zgodnie ze statutem realizuje zadania własne i zlecone z zakresu administracji rządowej należące do właściwości gminy i powiatu. Zadania Ośrodka określają w szczególności: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W 2012 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim realizował szerokie spektrum działań ukierunkowanych na zmianę wizerunku pomocy społecznej oraz na promowanie i realizowanie projektów stanowiących odpowiedź na potrzeby mieszkańców. W minionym roku kontynuowano realizację projektu „Aktywizacja osób niepełnosprawnych szansą na zatrudnienie” adresowanego do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Duży nacisk położono również na współpracę ze środowiskiem lokalnym w ramach programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy, który powstał w odpowiedzi na Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy

w Rodzinie jako część systemu działań skierowanych na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i dopełnienie różnych form administracyjno – prawnych podejmowanych wobec sprawców przemocy.

Zadania realizowane przez Ośrodek wpisują się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2007-2013 dla Miasta Piotrkowa Trybunalskiego przyjętą uchwałą Nr VIII/124/07 z dnia 25 kwietnia 2007 roku Rady Miasta Piotrkowa Trybunalskiego oraz zmianę uchwały Nr XXVII/502/12 z dnia 28 listopada 2012 roku.

II. Adresaci pomocy społecznej

Zgodnie z art. 7 ustawy o pomocy społecznej pomoc społeczna udzielana jest osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- a. ubóstwa;
- b. sieroctwa;
- c. bezdomności;
- d. bezrobocia;
- e. niepełnosprawności;
- f. długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- g. przemocy w rodzinie; potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- h. potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- i. bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- j. braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- k. trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą;
- l. trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- m. alkoholizmu lub narkomanii;
- n. zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- o. klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekraczał kwoty **477 zł (kwota obowiązywała do 30.09.2012 r.) od 01.10.2012 r. obowiązuje kwota 542 zł;**
- osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekraczał **351 zł (kwota obowiązywała do 30.09.2012 r.) od 01.10.2012 r. obowiązuje kwota 456 zł;**

przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych wyżej lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej.

Podstawą do przyznania lub odmowy pomocy finansowej z MOPR jest wywiad środowiskowy przeprowadzony przez terenowego pracownika socjalnego. Wywiad środowiskowy przeprowadza się w terminie 14 dni od dnia powzięcia wiadomości o potrzebie przyznania świadczenia z pomocy społecznej lub w terminie 2 dni w sprawach nie cierpiących zwłoki, wymagających pilnej interwencji od dnia powzięcia wiadomości o potrzebie przyznania świadczenia (Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 08.06.2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego – Dz. U. 2012, poz. 712).

Na podstawie informacji uzyskanych w toku wywiadu środowiskowego pracownik socjalny określa diagnozę sytuacji rodziny, plan pracy z rodziną i ustala zakres pomocy.

III. Zadania pomocy społecznej

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

1. przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
2. pracy socjalnej;
3. prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
4. analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
5. realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
6. rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Obowiązek zapewnienia realizacji zadań pomocy społecznej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej w zakresie ustalonym ustawą.

Zatem gmina i powiat nie mogą odmówić pomocy osobie potrzebującej, mimo istniejącego obowiązku osób fizycznych lub osób prawnych do zaspakajania jej niezbędnych potrzeb życiowych.

IV. Zadania własne miasta Piotrków Trybunalski

Zgodnie z art.17 ust.1 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy między innymi:

1. przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
2. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
3. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
4. przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
5. opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe;
6. praca socjalna;
7. organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych;
8. prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;
9. dożywianie dzieci;
10. sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
11. kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
12. przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
13. opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Ponadto zgodnie z art.17 ust.2 w/w ustawy do zadań własnych gminy należy między innymi:

1. przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
2. prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki.

Główne zadania realizowane w 2012 roku przez MOPR stanowiły:

1. Zasiłki okresowe

Zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Zasiłek okresowy ustala się:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym, że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 477 zł miesięcznie (**kwota obowiązywała do 30.09.2012 r.) od 01.10.2012 r. obowiązuje kwota 542 zł;**
- w przypadku rodziny – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny tj. 351 zł a dochodem tej rodziny (**kwota obowiązywała do 30.09.2012 r.) od 01.10.2012 r. obowiązuje kwota 456 zł.**

W 2012 roku minimalna wysokość zasiłku okresowego dofinansowanego z budżetu państwa wynosiła:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej – 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby;
- w przypadku rodziny – 50% różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Okres, na jaki był przyznawany zasiłek okresowy ustalał MOPR na podstawie okoliczności sprawy. Kwota zasiłku okresowego nie mogła być niższa niż 20zł.

W 2012 roku Ośrodek wypłacił zasiłki okresowe na łączną kwotę **3.223.320,14 zł**, w tym dotacja wyniosła **3.134.835,54 zł** i środki własne **88.484,60 zł**. Zasiłki okresowe wypłacono dla **2.140** rodzin (**5.072** osoby w tych rodzinach). Średnia wysokość zasiłku okresowego na rodzinę wyniosła **238 zł**.

2. Zasiłki celowe

Zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej rodzinie lub osobie może być przyznany zasiłek celowy na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Główne przeznaczenie zasiłków celowych w 2012 roku przedstawiało się następująco:

- leki i leczenie: **638** osób na kwotę **213.329,11 zł**;
- zakup obuwia: **477** osób na kwotę **48.145,00 zł**;
- zakup odzieży: **319** osób na kwotę **39.960,00 zł**;
- dofinansowanie do opłaty energii elektrycznej: **621** osób na kwotę **179.063,85 zł**;
- dofinansowanie do opłaty gazu: **261** osób na kwotę **45.683,94 zł**;
- dofinansowanie do remontu: **26** osób na kwotę **4.097,90 zł**;

- specjalne zasiłki celowe: **221** osób na kwotę **88.616,36 zł** ;
  - zdarzenia losowe: **15** osób na kwotę **10.400,00 zł**;
  - inne: **63.926,55 zł**.
- Łącznie wydatki na ten cel wyniosły: **693.222,71 zł**.

3. Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Ustawą z dnia 29 grudnia 2005 roku o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259 z późn. zm.) wprowadzony został w/w program na lata 2010-2013. Celem tego programu było:

1. wspieranie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienie posiłku osobom jego pozbawionym;
2. długofalowe działanie w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczanie zjawiska niedożywienia;
3. upowszechnianie zdrowego stylu żywienia;
4. poprawa poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach;
5. rozwój w gminach bazy żywnościowej, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży.

Na podstawie Programu w 2012 roku realizowane były działania dotyczące w szczególności zapewnienia pomocy w zakresie dożywiania:

- dzieciom do 7 roku życia,
- uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej,
- osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym – w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

W ramach w/w Programu osobie lub rodzinie może być przyznany zasiłek celowy na posiłek wtedy, gdy dochód na osobę w rodzinie lub dochód osoby samotnie gospodarującej nie przekracza 150% kryterium dochodowego (w przypadku rodziny dochód – 526,50 zł (**kwota obowiązywała do 30.09.2012 r.) od 01.10.2012 r. obowiązuje kwota 684 zł**; w przypadku gospodarstwa jednoosobowego dochód – 715,50 zł (**kwota obowiązywała do 30.09.2012 r.) od 01.10.2012 r. obowiązuje kwota 813 zł**);). W szczególnie uzasadnionych przypadkach dyrektor szkoły lub przedszkola, niezależnie od dochodu rodziny, może udzielić posiłku informując jednocześnie ośrodek pomocy społecznej, przy czym liczba zgłoszonych uczniów nie mogła przekroczyć 20% liczby uczniów dożywianych ogółem w szkołach i przedszkolach. Pomoc ta nie wymaga ustalenia sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania przez ośrodek pomocy społecznej decyzji administracyjnej.

Na realizację programu w 2012 roku MOPR wydatkował kwotę w wysokości **3.611.203,20 zł** [środki własne wyniosły 1.446.881,28 zł oraz dotacja wyniosła 2.164.321,92 zł]. Łącznie programem objęto **6.291 osób**, w tym:

- **624** dzieci i młodzieży – **278.534,20 zł** (427 osób w szkołach podstawowych, 177 osób w gimnazjach, 4 osoby w szkołach ponadgimnazjalnych oraz 16 dzieci w klasie „0”);

- **82** osoby otrzymały tzw. „gorący posiłek” – **65.865 zł**;
- **6.141** osób (**2.521** rodzin) otrzymało pomoc w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności – **3.262.499 zł**;
- wyposażenie punktu DDPS.

W miesiącu grudniu 2012 roku MOPR był współorganizatorem wieczery wigilijnej w Dziennym Domu Pomocy Społecznej, w której uczestniczyło **210** osób skierowanych przez MOPR. Koszt wieczery wyniósł **4.305 zł**.

4. Program wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin najuboższych

Wypoczynkiem letnim organizowanym przez MOPR objęte zostały dzieci z rodzin spełniających kryterium dochodowe oraz, w których występowała jedna z niżej wymienionych dysfunkcji:

- rodziny niepełne;
- długotrwała choroba;
- bezrobocie;
- wielodzietność;
- patologia społeczna.

Organizacja wypoczynku letniego dzieci i młodzieży poprzedzona została szczegółowym rozeznaniem potrzeb w tym zakresie. MOPR zapewnił w okresie wakacji wsparcie dla rodzin i dzieci w różnorodnych formach, takich jak:

- **kolonie letnie:**

120 dzieci wypoczywało na dwóch (10 dniowych) turnusach kolonijnych w okresie od 12 sierpnia do 31 sierpnia w Domu Wczasowym „Pod Lasem” w Ustce.

Łączny koszt pobytu dzieci na koloniach wyniósł **91.200 zł** (760 zł koszt jednego skierowania)

28 dzieci wypoczywało na koloniach w Międzywodziu. Nieodpłatne skierowania na ww. kolonie do MOPR przekazało Kuratorium Oświaty.

- **dofinansowanie do kolonii i obozów sportowych:**

Ośrodek udzielił częściowych **6 dofinansowań** do indywidualnych skierowań na kolonie i obozy sportowe dla dzieci na kwotę **1.700 zł**

- **turnusy rehabilitacyjne:**

w turnusach rehabilitacyjnych uczestniczyły również dzieci niepełnosprawne. Z dofinansowania ze środków PFRON skorzystało **66** dzieci i młodzieży niepełnosprawnej na ogólną kwotę dofinansowania w wysokości **63.731 zł** oraz **63** opiekunów tych dzieci na kwotę **40.517zł**.

Łącznie z wypoczynku letniego w 2012 roku skorzystało 220 dzieci. MOPR wydatkował na ten cel kwotę w wysokości 92.900 zł oraz kwotę 104.248 zł ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych .

5. Zaopatrzenie w opał

W okresie jesienno-zimowym w 2012 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie zrealizował pomoc w postaci zaopatrzenia w opał, w tym:

- zasiłki celowe na zakup opału dla **419** rodzin w kwocie **269.806 zł**
- opał w naturze dla **591** rodzin w kwocie **323.399,96 zł**
- specjalny zasiłek celowy na opał dla **191** rodzin w kwocie **88.426 zł**

Jedna tona opału wraz z dowozem do miejsca zamieszkania klienta kosztowała 588 zł. Opał w naturze otrzymały przede wszystkim osoby samotne w wieku poprodukcyjnym, niepełnosprawne, rodziny wielodzietne, jak również osoby i rodziny, w których występowało niebezpieczeństwo, że przyznana pomoc pieniężna na zakup opału mogłaby zostać wykorzystana niezgodnie z jej przeznaczeniem. Zasiłki celowe były realizowane w kasie Ośrodka w wysokościach stanowiących równowartość 0,5 tony lub 1 tony opału bądź też stanowiące dofinansowanie do zakupu opału.

Łącznie w 2012 roku na opał wykorzystano kwotę 681.631,96 zł i ogółem tą formą pomocy objęto 1.201 rodzin.

6. Pogrzeby

Sprawienie pogrzebu to zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym. Świadczenie to dotyczy pochówku osób bezdomnych, samotnych, a pozostających bez źródła dochodu oraz tych osób, których rodzina nie posiada uprawnień do zasiłku pogrzebowego z ZUS i znajduje się w trudnej sytuacji finansowej.

W 2012 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie pokrył koszty pochówku 10 osób na kwotę 25.320 zł.

7. Usługi opiekuńcze

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych. Pomoc ta jest świadczona dla osób samotnych jak również dla osób żyjących w rodzinie, które ze względu na wiek, chorobę lub z innych przyczyn wymagają pomocy w czynnościach życia codziennego. Zakres usług jest dostosowany odpowiednio do indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych osoby objętej opieką i ustalany jest podczas przeprowadzania wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego. Przedmiotowa pomoc jest przyznawana decyzją administracyjną, która zawiera: zakres świadczonych usług opiekuńczych, ilość godzin oraz odpłatność za usługi.

W 2012 roku usługi opiekuńcze świadczyły opiekunki zatrudnione w Dziennym Domu Pomocy Społecznej w Piotrkowie Trybunalskim ul. Wojska Polskiego 127. Usługi były świadczone bezpłatnie, za częściową lub całkowitą odpłatnością świadczeniobiorców w zależności od ich sytuacji materialnej i zdrowotnej. Uchwałą nr XXX/449/04 Rady Miasta w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 15.12.2004r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania – zostały

określone szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze. Koszt 1 godziny usług wyniósł 18,65 zł. Usługami opiekuńczymi realizowanymi z budżetu gminy objęto 197 osób.

8. Praca socjalna – kontrakt socjalny

Do zadań pracownika socjalnego należy w szczególności: prowadzenie profesjonalnej pracy socjalnej poprzez:

- udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom, które dzięki tej pomocy będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy będące przyczyną trudnej sytuacji życiowej;
- pomoc w uzyskaniu dla osób będących w trudnej sytuacji życiowej poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów;
- współpraca i współdziałanie z innymi specjalistami.

Praca socjalna udzielana jest niezależnie od dochodu osoby oczekującej wsparcia.

Dla podniesienia skuteczności działań z osobami i rodzinami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej, pracownik socjalny może działać w oparciu o kontrakt socjalny. Kontrakt socjalny jest pisemną umową zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc. Zawarcie kontraktu socjalnego ma na celu określenie sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny, która znalazła się w trudnej sytuacji życiowej z uwzględnieniem możliwości wykorzystania zasobów środowiska lokalnego. W kontrakcie socjalnym opracowuje się ocenę sytuacji osoby i rodziny oraz formułuje cele, które ma osiągnąć osoba i rodzina dla przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej. Biorąc pod uwagę cel kontraktu socjalnego, powinien być on zawierany przede wszystkim w tych sytuacjach, w których istnieje możliwość podjęcia przez osobę lub rodzinę działań zmierzających do przezwyciężenia problemów i wyjścia z trudnej sytuacji życiowej (np. bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, alkoholizm, narkomania).

Pracownicy socjalni w 2012 roku zawarli **121** kontraktów, z czego:

- zrealizowanych zostało **105** kontraktów;
- **7** kontraktów jest w trakcie realizacji;
- **9** kontraktów zostało zerwanych przez klientów, z czego: 3 osoby przerwały leczenie odwykowe, 1 osoba nie korzysta ze świadczeń pomocy społecznej; 2 osoby przebywają w Zakładzie Karnym, 3 osoby nie złożyły wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego.

Kontrakty zawierane były głównie z osobami nadużywającymi alkohol i osobami niezaradnymi życiowo, dotyczyły:

- podjęcia leczenia odwykowego – 17
- wyrobienia dowodu osobistego – 4
- uporządkowania mieszkania – 2
- złożenia wniosku o dodatek mieszkaniowy – 14
- złożenia wniosku o przydział lokalu – 7
- zarejestrowania w Powiatowym Urzędzie Pracy – 18
- pozostałe – 59

Ponadto w ciągu całego roku terenowi pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie:

- dokonali **20.939** wizyt w środowiskach;
- udzielili **411** środowiskom pomocy wyłącznie w postaci pracy socjalnej;
- przeprowadzili **914** wywiadów alimentacyjnych i wywiadów do instytucji;
- w wyniku prowadzonej pracy socjalnej oraz zawieranych kontraktów w **85** środowiskach sytuacja uległa poprawie; rodziny usamodzielniały się i nie korzystają ze świadczeń pomocy społecznej;
- skierowali **36** osób bezdomnych (6.705 świadczeń) do noclegowni.

9. Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu

W myśl obowiązującej ustawy o pomocy społecznej do obowiązkowych zadań własnych gminy z zakresu pomocy społecznej należy między innymi kierowanie osób do domów pomocy społecznej, a także ponoszenie przez gminę częściowej odpłatności za ich pobyt w tego typu placówkach. Do ponoszenia odpłatności za pobyt w DPS zobowiązanymi są w następującej kolejności:

- mieszkaniec domu;
- małżonek, zstępni (dzieci, wnuki) przed wstępnymi (rodzice, dziadkowie);
- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej.

Jeżeli dochód mieszkańca wystarcza na pokrycie całości opłaty za dom pomocy społecznej, rodzina i gmina nie ma obowiązku partycypowania w tych kosztach. Mieszkaniec domu wnosi opłatę w wysokości ustalonej do średniomiesięcznego kosztu utrzymania w domu pomocy społecznej, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu netto. Zobowiązanymi do ponoszenia odpłatności w drugiej kolejności są małżonek, zstępni i wstępnym, którzy wnoszą opłatę w wysokości ustalonej w zawartej z nimi umowie. Ustawodawca zastrzegł jednak, że rodzina zobowiązana jest do pokrycia odpłatności, gdy:

1. w przypadku osoby samotnie gospodarującej jej dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego z ustawy o pomocy społecznej, tj. wyższy od kwoty 1.431 zł netto (300% x 477 zł) miesięcznie - kwota obowiązywała do 30.09.2012 r. od 01.10.2012 r. obowiązuje kwota 1.626 zł; netto (300% x 542 zł);
Ponadto kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium;
2. w przypadku osoby w rodzinie, posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie tj. wyższy od kwoty 1.053 zł (300% x 351 zł) miesięcznie - kwota obowiązywała do 30.09.2012 r. od 01.10.2012 r. obowiązuje kwota 1.368 zł; netto (300% x 456 zł);

W ostatniej kolejności zobowiązaną do odpłatności za pobyt w DPS jest gmina kierująca osobę do domu pomocy społecznej. Gmina wnosi opłatę w wysokości różnicy między średnim miesięcznym kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez mieszkańca i jego rodzinę. Gmina została również obciążona obowiązkiem wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej w przypadku niewywiązywania się

z odpłatności mieszkańca lub członków jego rodziny. Gminie przysługuje w tym przypadku prawo dochodzenia zwrotu poniesionych na ten cel wydatków.

W 2012 roku gmina wydatkowała kwotę 3.551.083,32 zł na opłacenie pobytu 181 osób w domach pomocy społecznej.

10. Zasiłki stałe

Zgodnie z art. 37 ustawy o pomocy społecznej zasiłek stały przysługuje:

- pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej tj. 477 zł (kwota obowiązywała do 30.09.2012 r.) od 01.10.2012 r. obowiązuje kwota 542 zł;
- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie tj. 351 zł (kwota obowiązywała do 30.09.2012 r.) od 01.10.2012 r. obowiązuje kwota 456 zł.

Zasiłek stały stanowi uzupełnienie dochodu tych osób do kryterium dochodowego przy czym wysokość zasiłku stałego nie może być wyższa niż 444 zł (kwota obowiązywała do 30.09.2012 r.) od 01.10.2012 r. obowiązuje kwota 529 zł i niższa niż 30 zł.

W 2012 roku MOPR objął tą formą pomocy **663** osoby na łączną kwotę **2.262.911,79 zł**, a średnia wysokość zasiłku wyniosła **362 zł**.

11. Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne

Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie realizuje na podstawie ustawy z dnia 27.08.2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008r. Nr 164, poz. 1027 z późn.zm.).

Świadczeniem tym objęte były osoby korzystające z zasiłków stałych oraz korzystające ze świadczeń pielęgnacyjnych nieposiadające ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu oraz osoby, z którymi zawarto kontrakt socjalny w ramach projektu „Aktywizacja osób niepełnosprawnych szansą na zatrudnienie”.

W 2012 roku składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosiła **9%** od wysokości otrzymywanego świadczenia.

MOPR w 2012 roku opłacił składki na ubezpieczenie zdrowotne na kwotę **273.120,97 zł** dla **745** osób, w tym dla:

- **559** osoby pobierających zasiłek stały na kwotę **184.923,13 zł**,
- **182** osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne na kwotę **86.947,20 zł**,
- **4** osoby w ramach projektu (kontrakt socjalny) na kwotę **1.250,64 zł**.

V. Podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb

1. Przeciwdziałanie alkoholizmowi i przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem przemocy wobec dzieci.

Przemoc domowa ma różne formy, jednak każda z nich charakteryzuje się tym, że jest intencjonalna. Podczas aktu przemocy zachwiana jest równowaga sił między sprawcą a ofiarą, narusza ona prawa i dobra osobiste ofiary, powoduje cierpienie i ból. Ofiarami przemocy są na ogół kobiety i dzieci. Przemoc wobec dzieci i ich złe traktowanie jest poważnym problemem społecznym. Większość przypadków krzywdzenia dzieci pozostaje tajemnicą rodzinną. Obowiązek przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szczególnie w rodzinie z problemem alkoholowym, spoczywa między innymi na samorządach lokalnych.

W związku z powyższym pracownicy socjalni MOPR systematycznie podnoszą swoje kompetencje i umiejętności w zakresie rozpoznawania przemocy domowej i pomocy ofiarom przemocy poprzez uczestnictwo w szkoleniach z zakresu:

- Przemoc wobec dzieci – rozpoznawanie, przeciwdziałanie, interwencja;
- Niebieska Karta w praktyce pracowników służb społecznych;
- Budowa i praktyka pracy zespołu interdyscyplinarnego, jako metody wspomagającej w przeciwdziałaniu przemocy i alkoholizmowi;
- Budowa Gminnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie; program Niebieska Sieć; Interwencja kryzysowa, jako procedura pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;
- Budowanie lokalnych partnerstw z zakresu rozwiązywania problemów społecznych.

W celu zwiększenia efektywności pracy i jej usystematyzowania funkcjonują w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie procedury monitorowania i wspierania rodzin problemowych. Zgodnie z nimi pracownik socjalny po ustaleniu - w trakcie wywiadu środowiskowego - sytuacji rodziny, może podjąć następujące działania: wprowadzenie do pracy z rodziną asystenta; przeprowadzenie rozmowy z pedagogiem szkolnym, zgłoszenie sprawy pielęgniarce środowiskowej lub lekarzowi pierwszego kontaktu, wystąpienie do sądu w sprawie wydania zarządzeń opiekuńczych nad dziećmi. Ponadto pracownik jest w stałym kontakcie z rodziną, a w przypadku stwierdzenia niewłaściwego wykonywania obowiązków opiekuńczych uruchamia procedury w celu pilnego umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Podczas pobytu dziecka w placówce pracownik socjalny pracuje z rodziną w celu ewentualnego powrotu dzieci do domu rodzinnego, a w przypadku powrotu dziecka w dalszym ciągu sprawuje nadzór nad funkcjonowaniem rodziny. Dodatkowo angażuje również do współpracy z rodziną – kuratora sądowego, dzielnicowego, pedagoga szkolnego jak również uczula sąsiadów, aby w przypadku niepokojących sytuacji natychmiast informować MOPR, ewentualnie policję.

W 2012 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie skierował do sądu 22 sprawy o wgląd w sytuację dzieci i podjęcie stosownych działań w zakresie ewentualnego wydania zarządzeń opiekuńczych nad dziećmi.

Ponadto pracownicy socjalni w przypadku 9 rodzin przekazali sprawy do Komendy Miejskiej Policji w Piotrkowie Trybunalskim celem wzmożonego nadzoru nad tymi rodzinami. Pracownicy socjalni 20 osób skierowali do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ofiarom przemocy domowej udzielana jest natychmiastowa, specjalistyczna pomoc psychologiczna, a w zależności od potrzeb poradnictwo socjalne lub prawne. Powyższa pomoc świadczona jest w Ośrodku Interwencji Kryzysowej działającym przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie. W sytuacjach uzasadnionych udzielane jest wsparcie w postaci schronienia dla ofiar przemocy.

W 2012 roku specjaliści Ośrodka Interwencji Kryzysowej udzielili 684 porady, w tym między innymi 17 ofiarom przemocy. W 185 przypadkach porady dotyczyły konfliktów w rodzinie.

Niezmiernie istotna jest współpraca i przepływ informacji pomiędzy różnymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomaganiem ofiarom przemocy domowej. Pracownicy socjalni systematycznie współpracują z policją, strażą miejską, pedagogami szkolnymi, kuratorami sądowymi, lekarzami oraz pielęgniarkami środowiskowymi.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie podjął działania w celu rozszerzenia działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej poprzez realizację programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie a także poprzez aktywne włączenie się do akcji organizowanej przez Ministerstwo Sprawiedliwości pod nazwą „Tydzień Pomocy Ofiarom Przestępstw”.

1.1. Realizacja programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy.

W 2012 roku Ośrodek po raz szósty był realizatorem programu korekcyjno – edukacyjnego, w ramach którego zrealizowane zostały m.in.

- indywidualne spotkania o charakterze diagnostycznym oraz motywacyjnym. W trakcie spotkań indywidualnych oceniona została aktualna sytuacja życiowa uczestników, ich potrzeby oraz oczekiwania względem programu. Osoby motywowane były do aktywnego udziału w spotkaniach.
- zajęcia formujące grupę. Zajęcia miały charakter integracyjny. Uczestnicy zapoznali się z metodami pracy, wspólnie z osobą prowadzącą określili zasady współpracy w trakcie zajęć. Poznawali siebie nawzajem poprzez swobodne wypowiedzi.
- obóz terapeutyczno – edukacyjny. W trakcie trwania obozu uczestnicy brali udział w zajęciach grupowych, spotkaniach indywidualnych, jak również w spotkaniach osób uzależnionych utrzymujących abstynencję. W ramach zajęć grupowych poruszono następującą tematykę: *istota zjawiska przemocy – rozszerzenie wiadomości o przemocy domowej; przemoc emocjonalna jako taktyka kontroli; przemoc fizyczna jako taktyka kontrolowania i podporządkowania innych; alternatywne do przemocowych sposoby radzenia sobie w codziennym życiu.*

- indywidualne spotkania terapeutyczno – edukacyjne. Spotkania indywidualne ukierunkowane były na osobiste zrozumienie problemu przemocy w rodzinę, analizę własnych postaw w stosunku do członków rodziny oraz rozwijanie motywacji do konstruktywnych zmian w życiu.
- zajęcia grupowe. Spotkania grupowe realizowane w MOPR obejmowały m.in. następującą tematykę: *poszerzenie wiedzy na temat przemocy domowej; poznanie alternatywnych do przemocowych sposobów radzenia sobie w codziennym życiu oraz relacjach rodzinnych, partnerskich; zapoznanie z technikami zatrzymywania przemocy oraz odprężania, relaksacji.*
- zajęcia dodatkowe dla osób nieuczestniczących w obozie terapeutycznym. Spotkania odbywały się w siedzibie Centrum „Progres” w Koluśkach. Uczestnicy mieli zapewniony dowóz na miejsce zajęć. Tematyka spotkań dodatkowych, zarówno zajęć indywidualnych, jak również grupowych, obejmowała zagadnienia realizowane podczas obozu terapeutycznego.
- spotkanie podsumowujące program. Spotkanie poświęcone było ocenie realizacji poszczególnych etapów programu, określeniu zmian uzyskanych przez uczestników podczas udziału w programie, a także wskazaniu na dalsze działania służące utrzymaniu i wzmocnieniu pozytywnych zmian.

Program ukończyły 4 osoby (4 mężczyzn) identyfikujące się z problemem przemocy, u których uzyskano następujące efekty:

- wzrost kontroli zachowania;
- poznanie alternatywnych do przemocowych sposobów radzenia sobie w codziennym życiu oraz relacjach rodzinnych, partnerskich,
- zapoznanie z technikami zatrzymywania przemocy oraz odprężania, relaksacji,
- poznanie alternatywnych form komunikacji,
- ogólna poprawa funkcjonowania w relacjach interpersonalnych.

Program trwał od 03 sierpnia 2012 r. do 26 listopada 2012 r. i został zakończony spotkaniem uczestników programu z Dyrektorem MOPR w dniu 28 listopada 2012 r.

Koszt programu w wysokości **6.950 zł** pokryty został z środków budżetu państwa.

1.2 Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie został powołany Uchwałą Rady Miasta Piotrkowa Trybunalskiego z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania oraz Zarządzeniem Nr 355 Prezydenta Miasta Piotrkowa Trybunalskiego z dnia 12 sierpnia 2011 r. W skład Zespołu weszło 18 osób, przedstawicieli jednostek organizacji pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów

alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, organizacji pozarządowych.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie zgodnie z art. 9 a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.) zapewnia obsługę organizacyjno – techniczną powołanego Zespołu. Dwóch starszych specjalistów pracy socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie pełni funkcję Przewodniczącego i Sekretarza Zespołu.

Głównym zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Ponadto jednym z zadań Zespołu jest tworzenie grup roboczych. W skład tych grup wchodzi m.in. pracownicy socjalni, którzy wspólnie z przedstawicielami innych instytucji podejmują działania zmierzające do rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie.

W 2012 roku pracownicy socjalni wchodziłi w skład 141 grup roboczych oraz uczestniczyli w 578 spotkaniach tych grup. Ponadto wszyscy pracownicy socjalni wzięli udział w szkoleniu organizowanym przez Zespół Interdyscyplinarny na temat procedury Niebieskiej Karty. W 2012 roku do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły 172 Niebieskie Karty. Na tej podstawie grupy robocze opracowały i realizowały indywidualne plany pomocy dla każdej rodziny, inicjowały działania w stosunku do osób stosujących przemoc oraz monitorowały sytuację w tych rodzinach. Do zadań tych grup należało również dokumentowanie podejmowanych działań, a także efektów pracy. Ponadto Zespół przeprowadził 3 szkolenia dla grup zawodowych zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. W ww. szkoleniach udział wzięli przedstawiciele m.in. policji, oświaty, służby zdrowia, sądu, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pomocy społecznej oraz pielęgniarki – łącznie 82 osoby. Ponadto odbyło się 1 spotkanie studyjne, w którym uczestniczyło 10 osób – przedstawiciele Zespołu Interdyscyplinarnego z Piotrkowa Trybunalskiego oraz Łodzi i Tomaszowa Mazowieckiego.

Koszty funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w 2012 roku wyniosł **15.832,99 zł.**

1.3 Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego

W strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie funkcjonuje **Ośrodek Interwencji Kryzysowej**, który udziela szybkiej i profesjonalnej pomocy w postaci porad prawnych, psychologicznych i pedagogicznych osobom znajdującym się w różnego rodzaju sytuacjach kryzysowych i zmagających się z problemami w rodzinie. Pomoc jest skierowana do osób dorosłych, jak również i dzieci.

Najczęściej zgłaszanymi problemami przez klientów były sprawy związane z alkoholizmem i przemocą, konfliktami rodzinnymi, rozwodem i alimentami, prawem lokalowym i prawem pracy oraz potrzebą wsparcia psychologicznego. Często te kryzysowe sytuacje wynikały ze zmiany sytuacji rodzinnej po utracie pracy czy utracie bliskiej osoby. Zmiana sytuacji finansowej rodziny powodowała agresję u dorosłych i problemy wychowawcze z dziećmi.

W 2012 roku w **Ośrodku Interwencji Kryzysowej** udzielono profesjonalnej pomocy w postaci **684** porad specjalistów, w tym: psycholog (**122**), pedagog (**177**), prawnik (**351**) i terapeuta (**34**).

Na utrzymanie i funkcjonowanie Ośrodka Interwencji Kryzysowej w 2012 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie wykorzystał środki finansowe w wysokości **50.291,33 zł**.

2. Praca z osobami bezrobotnymi, długotrwale korzystającymi ze świadczeń pomocy społecznej.

2.1 Aktywizacja osób bezrobotnych

W pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi za cel stawia się aktywizowanie osób bezrobotnych na lokalnym rynku pracy. Dąży się do wspierania wyżej wspomnianych osób aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu, udzielania zindywidualizowanej pomocy w celu zwiększenia umiejętności poszukiwania zatrudnienia.

W 2012 r. - 245 osób korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie podjęło zatrudnienie na umowę o pracę oraz prace dorywcze. Z osobami bezrobotnymi prowadzona była na bieżąco praca socjalna w wyniku której 32 osoby podwyższyły swoje kwalifikacje zawodowe.

W 2012 r. na rzecz osób bezrobotnych korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie prowadzone były następujące działania:

- współpraca w zakresie informowania o kursach, zajęciach warsztatowych, organizowanym poradnictwie psychospołecznym i zawodowym z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Łodzi - Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Piotrkowie Trybunalskim;
- w ramach współpracy z Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej pracownicy socjalni przekazywali informacje osobom bezrobotnym korzystającym z pomocy finansowej Ośrodka o prowadzonych warsztatach i dokonali rekrutacji osób uczestniczących w zajęciach, takich jak:
  - „Jak to napisać? Przygotowanie aplikacji dla pracodawcy” - 15 osób,
  - „Porozmawiajmy o rozmowie kwalifikacyjnej czyli ABC rozmowy z pracodawcą” - 19 osób,
  - „Jak przygotować dokumenty aplikacyjne” - 11 osób,
  - „Jak przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej” - 14 osób,
  - „Jak przygotować dokumenty aplikacyjne” - 11 osób,
  - „Autoprezentacja w rozmowie kwalifikacyjnej” - 24 osoby,
  - „Uwierz w siebie! Analiza potencjału zawodowego” - 15 osób;
- przekazywanie informacji o ofertach pracy a także kursach i szkoleniach zaplanowanych przez Powiatowy Urząd Pracy do realizacji na 2012 r.;
- rozpropagowanie wśród osób bezrobotnych korzystających z pomocy informacji o Trybunalskich Targach Pracy i Edukacji 2012, jak również uczestnictwo pracowników socjalnych w Targach;

- w ramach współpracy z Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich „OPUS” Biurem Lokalnym w Piotrkowie Trybunalskim dokonano rekrutacji 6 osób zainteresowanych zasadami tworzenia, rejestracji i prowadzenia spółdzielni socjalnych w celu uczestnictwa w szkoleniu, które odbyło się w dniu 28 czerwca 2012 r. w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie.

2.2 Aktywizacja osób niepełnosprawnych szansą na zatrudnienie – projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

W roku 2012 Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim kontynuował realizację projektu „Aktywizacja osób niepełnosprawnych szansą na zatrudnienie” współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Poddziałania 7.1.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie. Umowa na realizację niniejszego projektu zawarta jest z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Łodzi na okres od 01.01.2009 r. do 30.06.2015 r.

Celem głównym projektu był: rozwój aktywnej integracji wśród 30 osób klientów MOPR w Piotrkowie Trybunalskim oraz pracy socjalnej w okresie 01.01.2012 – 31.12.2012.

Uczestnikami projektu były osoby niepełnosprawne, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, nieaktywne zawodowo, zagrożone wykluczeniem społecznym, w wieku aktywności zawodowej, zamieszkujące na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego, które ponadto były zainteresowane aktywizacją zawodową, społeczną a także zdrowotną.

W roku 2012 projekt pomyślnie zakończyło 30 osób, w tym 14 kobiet i 16 mężczyzn.

Realizacja projektu oparta była o następujące Zadania:

Zadanie 1 - Aktywna integracja:

- kursy zawodowe:
  - a) kurs rękodziela – dla 6 osób;
  - b) podstawy obsługi komputera – dla 4 osób;
  - c) opiekun osób starszych i dziecka – dla 6 osób;
  - d) europejski Certyfikat Umiejętności Komputerowych (ECDL CORE) – dla 4 osób;
  - e) magazynier – fakturzysta z obsługą kasy fiskalnej – dla 5 osób;
  - f) kierowca operator wózków jezdniowych - dla 4 osób;
  - g) prawo jazdy kat. „C” - dla 1 osoby.
- usługi wspierające aktywizację społeczną:
  - a) objęcie 30 uczestników wsparciem asystenta rodziny poprzez zatrudnienie 3 asystentów, (360 godz. miesięcznie, po 12 godz. miesięcznie/ osobę)
  - b) konsultacje psychologiczne – dla 30 osób;
  - c) zajęcia dotyczące wizażu – dla 14 kobiet;
  - d) poradnictwo specjalistyczne lekarza ginekologa – dla 14 kobiet;
  - e) poradnictwo specjalistyczne lekarza urologa – dla 16 mężczyzn;
- usługi wspierające aktywizację zawodową:
  - a) objęcie uczestników wsparciem doradcy zawodowego – dla 30 osób;

Zadanie 2 – Praca socjalna:

W ramach niniejszego zadania pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim prowadzili w środowiskach uczestników projektu szeroko rozumianą pracę socjalną, przeprowadzali wywiady środowiskowe, motywowali klientów do uczestnictwa w projekcie, a także monitorowali wywiązywanie się z ustaleń zawartych w kontrakcie socjalnym.

Ponadto, w ramach niniejszego zadania zatrudnienie kontynuował pracownik socjalny doradca ds. osób niepełnosprawnych.

Zadanie 3 – Zasiłki i pomoc w naturze:

Wszystkim uczestnikom projektu zostały wypłacone zasiłki celowe z tytułu wzrostu wydatków związanych z udziałem w projekcie.

Zadanie 4 - Działania o charakterze środowiskowym:

Dla wszystkich uczestników projektu zorganizowano następujące imprezy:

- spotkanie integracyjne;
- piknik integracyjny;
- wspólne kolędowanie.

Zadanie 5 i 6 nie są realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie.

Zadanie 7 – Zarządzanie projektem i koszty pośrednie:

W ramach niniejszych zadań dokonano zaplanowanych zakupów, niezbędnych do prawidłowej realizacji projektu tj. naklejki do oznakowania sprzętu i dokumentacji, szafy metalowej na dokumenty, artykułów biurowych, a także wypłacono dodatki i zrefundowano części wynagrodzenia kadry projektu.

Koszty związane z realizacją projektu wyniosły łącznie 244.585,02 w ramach środków pozyskanych z trzech źródeł: budżet państwa - 10.732,88; Europejski Fundusz Społeczny - 202.732,14; środki własne (budżet powiatu) – 31.120,00.

VI. Zadania zlecone miasta Piotrków Trybunalski

Zgodnie z art.18 ustawy o pomocy społecznej do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy m.in.:

1. organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
2. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiolową lub ekologiczną;
3. prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
4. wypłacanie wynagrodzeń za sprawowanie opieki.

Z powyższych zadań Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w 2012 r. zrealizował:

1. Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności i świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem. Mogą one polegać na: usprawnianiu do funkcjonowania w społeczności lokalnej, pielęgnacji, rehabilitacji fizycznej, terapii psychologicznej i pedagogicznej, wsparciu edukacyjnym, pomocy mieszkaniowej.

Zakres usług jest ustalany w trakcie przeprowadzania wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego. Zlecenie na wykonywanie w/w usług jest potwierdzone zaświadczeniem wydanym przez lekarza specjalistę. Pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych przyznawana jest decyzją administracyjną.

W 2012 roku specjalistyczne usługi opiekuńcze były wykonywane przez opiekunki zatrudnione w Dziennym Domu Pomocy Społecznej w Piotrkowie Trybunalskim ul. Wojska Polskiego 127. Odpłatność za specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowana jest przez gminę na podstawie Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22.09.2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz.1598 z późn.zm.). Usługi są świadczone bezpłatnie lub za częściową lub całkowitą odpłatnością świadczeniobiorców w zależności od ich sytuacji materialnej i zdrowotnej. W 2012 roku koszt 1 godziny wyniósł 18,65 zł. Specjalistycznymi usługami opiekuńczymi objęto 21 osób.

2. Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd

Wynagrodzenie za sprawowanie opieki przysługuje opiekunowi prawnemu osoby małoletniej lub ubezwłasnowolnionej. Opiekun prawny musi wystąpić do sądu opiekuńczego o przyznanie takiego wynagrodzenia. Świadczenie to może być przyznane okresowo albo jednorazowo, gdy opieka ustaje lub opiekun zostaje z niej zwolniony. W obydwu sytuacjach sąd uznaje, czy przysługuje mu wynagrodzenie, ustala jego wysokość i na tej podstawie wydaje postanowienie. Świadczenie w pierwszej kolejności wypłacane jest z dochodów lub majątku osoby, nad którą jest sprawowana opieka. Jeżeli nie jest to możliwe, wynagrodzenie wypłaca ośrodek pomocy społecznej. Udzielenie świadczenia w postaci wynagrodzenia za sprawowanie opieki nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej.

W związku z powyższym Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w 2012 roku poniósł wydatki wraz z kosztami obsługi na realizację powyższego zadania w kwocie **13.703** (w tym: wynagrodzenia 13.500 zł, koszty obsługi 203 zł). Wynagrodzeniami za sprawowanie opieki objęto **6** osób (55 świadczeń).

VII. Zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

Od 1 stycznia 2012 r. weszła w życie nowa ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135 ze zm.), która wprowadziła spójny system opieki nad dzieckiem i rodziną, jeśli ma ona trudności w wypełnianiu swoich funkcji. Chodzi o zapewnienie pomocy, która wyeliminuje groźbę zabrania dziecka rodzinie. Natomiast w sytuacji, gdyby dziecko musiało być okresowo poza rodziną, zapewni mu się szybki powrót do niej. Kierując się tą ideą bardzo duży nacisk położono na działania profilaktyczne, pomagające rodzinie w prawidłowym funkcjonowaniu i zapobiegające powstawaniu patologii. Profilaktyka rodzinna ma być realizowana przede wszystkim przez gminne instytucje świadczące usługi na rzecz dziecka i rodziny. Pomoc ma być skierowana głównie do rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych przemocą, ubogich i zagrożonych ubóstwem. Profilaktyka obejmuje również spokrewnione rodziny zastępcze, a także usamodzielniających się wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych, rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka. Efektywnym sposobem wspierania rodziny w wychowaniu dzieci jest zapewnienie im pobytu w placówkach wsparcia dziennego (np. świetlicach, klubach środowiskowych, ogniskach wychowawczych). Te placówki powinny nie tylko organizować dzieciom czas wolny i pomagać w nauce, ale także współpracować z rodzicami. Istotne znaczenie ma także praca z rodziną, która decyduje o psychicznym i intelektualnym rozwoju dziecka, o jego poczuciu własnej wartości i bezpieczeństwie emocjonalnym. Praca ta ma być prowadzona m.in. w formie poradnictwa, mediacji, terapii rodzinnej, treningu umiejętności wychowawczych i terapeutycznych dla rodziców.

Wprowadzono stanowisko asystenta rodzinnego do bezpośredniej pracy z rodziną. Jest on kierowany wyłącznie do rodzin, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Jego czas pracy jest elastyczny, nienormowany i przede wszystkim dostosowany do rytmu życia rodziny. W efekcie ponosi on indywidualną odpowiedzialność za wyniki pracy z konkretną rodziną. Dzięki działalności asystenta rodzina ma osiągnąć taki poziom stabilności życiowej, który umożliwi jej wychowywanie dzieci. Nie powinien on też dopuścić do oddzielenia dzieci od rodziny.

Duży nacisk położono na wsparcie środowiska lokalnego. Istotną rolę mogą odgrywać sąsiedzi, rodziny zaprzyjaźnione, rodziny rówieśników dzieci. Chodzi o to, aby rodzinie w sytuacji kryzysowej, przy wypełnianiu funkcji opiekuńczych, wychowawczych i społecznych, pomogła inna rodzina z jej środowiska lokalnego, tzw. rodzina wspierająca. Wśród instytucji sprawujących pieczę zastępczą nad dzieckiem szczególne miejsce zajmują rodzinne formy pieczy zastępczej. Chodzi o rodziny zastępcze spokrewnione, rodziny zastępcze niespokrewnione (niezawodowe, zawodowe) oraz rodzinne domy dziecka.

Ponadto został powołany organizator i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej. Nowe rozwiązania spowodowały konieczność reorganizacji pracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim. W jego strukturach wyodrębniono Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka.

1. Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi. Zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są realizowane zgodnie z zasadą pomocniczości.

Stosując ustawę Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim, miał na względzie podmiotowość dziecka i rodziny oraz prawo dziecka do:

- a) wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowywania dziecka poza rodziną – do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, jeżeli jest to zgodne z dobrem dziecka;
- b) powrotu do rodziny;
- c) utrzymywania osobistych kontaktów z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów;
- d) stabilnego środowiska wychowawczego;
- e) kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań i przekonań oraz zabawy i wypoczynku;
- f) pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia;
- g) ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie dziecka;
- h) informacji i wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą, odpowiednio do jego wieku i stopnia dojrzałości;
- i. ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem;
- i) poszanowania tożsamości religijnej i kulturowej;
- j) dostępu do informacji dotyczących jego pochodzenia.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Przepisy ustawy dają możliwość stworzenia rodzinie lepszych warunków do wychowania dziecka oraz zmniejszenia ilości rodzin dysfunkcyjnych. Za najważniejsze cele ustawy uznano:

- wspieranie rodziny przez właściwie zorganizowany system profilaktyki i opieki,
- rozwijanie rodzinnych form opieki nad dzieckiem,
- rozwijanie form wsparcia dziennego.

1.1. Praca z rodziną

Pracę z rodziną w Piotrkowie Trybunalskim organizuje działające w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka, w którym wyodrębniono trzy zespoły:

Zespół ds. Asysty Rodzinnej, do zadań którego należy w szczególności:

- a) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i konsultacji z pracownikiem socjalnym ośrodka,
- b) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenie gospodarstwa domowego,
- c) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
- d) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,
- e) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- f) udzielanie wsparcia dzieciom w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- g) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
- h) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny,
- i) sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach.

Zespół ds. Realizacji Pomocy Rodzinie i Dziecku, do zadań którego należy w szczególności:

- a) udzielanie pomocy finansowej rodzinom zastępczym oraz pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej,
- b) zbieranie materiałów do sporządzania projektu bilansu potrzeb finansowych oraz sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej,
- c) gromadzenie informacji o dzieciach umieszczonych w pieczy zastępczej,
- d) kompletowanie dokumentacji związanej z przygotowaniem rodziny zastępczej do przyjęcia dziecka,
- e) ustalanie wysokości odpłatności za pobyt dziecka w pieczy zastępczej,

Zespół ds. Pieczy Zastępczej, do zadań którego należy w szczególności:

- a) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- b) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analiza warunków bytowych i mieszkaniowych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- c) prowadzenie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego,
- d) sporządzanie opinii o spełnianiu warunków do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka i oceny predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej,

- e) udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej,
- f) przygotowanie we współpracy z asystentem rodziny i rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka planu pomocy dziecku,
- g) zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej,
- h) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- i) udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej,
- j) informowanie sądu o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej,
- k) organizowanie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców,
- l) prowadzenie szkoleń dla rodzin zastępczych oraz prowadzącego rodzinne domy dziecka mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego,
- ł) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- m) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej,
- n) dokonywanie diagnozy psychofizycznej dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- o) prowadzenie zajęć grupowych dla rodziców biologicznych mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych,
- p) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy ze strony wolontariuszy,
- r) prowadzenie poradnictwa i terapii pedagogicznej,
- s) prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych dla dzieci.

Realizację zadań w Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka wspomagała kadra specjalistów zatrudnionych w 2012 r. tj.

- pedagog,
- psycholog,
- trzech asystentów
- dwóch koordynatorów.

Specjalistyczna pomoc dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze w 2012 r. realizowana była w następujących formach:

- konsultacji i poradnictwa specjalistycznego,
- terapii i mediacji,
- pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego.

Psycholog przeprowadził 37 konsultacji dla rodziców zastępczych oraz objął wsparciem indywidualnym 10 rodzin. Przez pedagoga prowadzone było poradnictwo dla 40 rodzin zastępczych, z których 10 rodzin zostało skierowanych do Ośrodka Interwencji Kryzysowej w celu uzyskania porady prawnej w zakresie prawa rodzinnego.

Pomoc psychologiczno – pedagogiczna była realizowana w następujących obszarach:

- rozpoznawanie indywidualnych potrzeb dzieci i młodzieży oraz analizowanie przyczyn niepowodzeń edukacyjnych,
- pomoc psychologiczna (diagnoza i konsultacje) osobom dorosłym, dzieciom oraz rodzinom przeżywającym różnego rodzaju kryzysy i sytuacje trudne,
- diagnozowanie sytuacji wychowawczych w celu wspierania rozwoju dziecka,
- określenie form pomocy psychologicznej, w tym działań profilaktycznych, mediacyjnych i interwencyjnych wobec dziecka i rodziców,
- konsultowanie zgłaszanych problemów i udzielanie wskazówek wychowawczych,
- opiniowanie na użytek władz wymiaru sprawiedliwości sytuacji rodziny.

Wspieranie rodziny prowadzone było za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Ponadto praca z rodziną prowadzona była również w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

1.2. Asystenci

Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, co umożliwi jej wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dziecka od rodziny lub umożliwienie jak najszybszego powrotu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej do rodziców.

W Zespole ds. Asysty Rodzinnej zatrudnionych było 3 asystentów na umowę o pracę w zadaniowym systemie czasu pracy.

Zakres ich zadań obejmował cztery obszary:

- 1) bezpośrednią pracę z rodziną,
- 2) bezpośrednią pracę z dzieckiem,
- 3) działania pośrednie realizowane na rzecz dziecka i rodziny,
- 4) organizację własnego warsztatu pracy.

Szczegółowy zakres zadań asystenta określony jest w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Wdrożenie nowego systemu pracy wymagało odpowiedniego przygotowania kadry pracowniczej. W związku z powyższym odbyły się 3 szkolenia wewnętrzne prowadzone przez kadrę kierowniczą tj.

- 1) szkolenie dla pracowników socjalnych dotyczące nowej ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 2) szkolenie dla asystentów dotyczące analizy sytuacji rodziny;
- 3) szkolenie dla pracowników Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka – procedury wspierania rodziny.

Kadra kierownicza i pracownicy Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka organizowali spotkania robocze, których celem było omawianie problemów wynikających z realizacji zadań wykonywanych przez asystentów. Ponadto odbywały się cyklicznie spotkania asystentów z pracownikami socjalnymi w ramach tzw. Zespołów ds. Rodziny. Omawiano na nich efekty pracy z rodziną prowadzonej przez asystentów i pracowników socjalnych oraz ustalano dalszy plan działań na rzecz rodziny. Łącznie odbyły się 3 spotkania Zespołu.

Powyższe działania miały na celu doskonalenie pracy asystentów, pracowników socjalnych oraz całego zespołu pracowniczego zatrudnionego w Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka, co z kolei przyczyniło się do świadczenia skutecznej pomocy rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Pracownicy Zespołu ds. Asysty Rodzinnej w okresie od 01.06.2012 r. tj. od momentu ich zatrudnienia do 31.12.2012 r. udzielili łącznie wsparcia **45 rodzinom**. Każda z rodzin miała inne cele, zasoby i deficyty. Wymagało to od asystentów zbudowania atmosfery akceptacji i zaufania. Spotykali się najpierw z rodzicami, a następnie z dziećmi, bowiem problemy rodziny to problemy poszczególnych jej członków. Ich praca miała charakter kompleksowego działania, polegającego na pomocy w rozwiązaniu wielu spraw, począwszy od tych najbardziej pilnych. W pierwszej kolejności były to problemy socjalne, mieszkaniowe, materialne, zdrowotne, prawne.

W rodzinach asystenci pomagali i towarzyszyli w takich czynnościach jak:

- przygotowanie i złożenie pism urzędowych różnego typu: podań, wniosków, pozwów sądowych, odwołań, formularzy, CV, listów motywacyjnych;
- nawiązanie kontaktów z innymi pracownikami instytucji społecznych, poradni specjalistycznych, organizacji pozarządowych itp.;
- pomoc w trudnych dla klienta, czasem kryzysowych sytuacjach - przeprowadzka, interwencja policji, rozprawa sądowa, rozmowy z członkami rodziny;
- motywowanie podopiecznych do podnoszenia kwalifikacji zawodowych i poszukiwania pracy;
- branie udziału w mediacjach rodzinnych i zachęcanie do poprawienia atmosfery między rodzicami a dziećmi, między małżonkami lub między członkami dalszej rodziny;
- motywowanie do podjęcia terapii uzależnień, przyjmowania leków;
- organizowanie wsparcia materialnego w postaci rzeczowej - nowa i używana odzież, meble, artykuły szkolne, sprzęt gospodarstwa domowego;
- prowadzenie rozmów edukujących, pomoc w prowadzeniu gospodarstwa domowego;
- nadzór i prowadzenie rozmów motywujących z rodzinami uzależnionymi od alkoholu, zwłaszcza opornymi wobec specjalistycznego leczenia;
- pomoc w organizowaniu darmowych usług;
- organizowanie korepetycji dla dzieci, motywowanie klienta do systematycznych kontaktów ze szkołą, wykonania badań w poradni psychologiczno-pedagogicznej, towarzyszenia dzieciom w trakcie odrabiania prac domowych, dopilnowania dzieci w regularnym chodzeniu do szkoły, przedszkola;
- organizowanie zabaw z dziećmi oraz sprawowanie opieki nad nimi umożliwiającej matce samodzielne zrealizowanie spraw urzędowych.

W ocenie Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka powyższe działania okazały się bardzo skuteczne i zostały pozytywnie ocenione przez rodziny. Efektem tego jest zwiększenie zapotrzebowania na tego typu wsparcie.

W celu realizacji powyższych zadań w 2012 r. asystenci przeprowadzili 728 wizyt w środowiskach rodzinnych. Środki finansowe niezbędne do wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny zostały częściowo pozyskane z dotacji Urzędu Wojewódzkiego w ramach Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2012 oraz ze środków własnych miasta.

Na realizację zadania - wspieranie rodziny (Asystenci – Program po nazwę „Rodzinne abecadło” realizowany od 1 czerwca 2012 do 31 grudnia 2012 r.) Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie wydatkował kwotę 41.706,95 zł w tym:

- środki własne miasta : **4.400,72 zł** (10,5% ogółu środków)
- dotacja z Urzędu Wojewódzkiego: **37.306,23 zł** (89,5% ogółu środków).

1.3. Pomoc w opiece i wychowaniu

W celu wsparcia rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego.

Na terenie miasta Piotrków Trybunalski funkcjonuje 5 placówek wsparcia dziennego:

- 1) Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna im. Jana Bosko,
- 2) Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna przy Oddziale Powiatowym TPD („Stokrotka”, „Starówka”, „Biedronka”),
- 3) Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna „Bartek”.

Wszystkie placówki prowadzone są przez miasto. Placówki zapewniają wsparcie dla dzieci i młodzieży w wieku od 5 – 16 lat; udzielają pomocy dydaktycznej, organizują dla dzieci czas wolny, zabawę i zajęcia sportowe oraz zapewniają rozwój ich zainteresowań. Ponadto organizują zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, kompensacyjne oraz logopedyczne.

W 2012 r. wsparciem ww. świetlic zostało objętych **224 dzieci**. Każda z placówek wsparcia dziennego posiadała własne środki finansowe przeznaczone na bieżącą działalność, pochodzące ze środków własnych miasta.

Ponadto wsparcia w opiece i wychowaniu dzieci udziela funkcjonujące od 2001 roku w klasztorze OO. Bernardynów w Piotrkowie Trybunalskim Oratorium św. Antoniego. Jest to świetlica środowiskowa dla dzieci oraz młodzieży. Zajęcia odbywają się od poniedziałku do piątku w godz. 15.30-19.00. Oratorium swoją pomocą w 2012r. objęło grupę 80 dzieci i młodzieży. Świetlica utrzymuje się z dobrowolnych wpłat ludzi dobrej woli oraz dotacji z Urzędu Miasta.

2. Piecza zastępcza

Pieczą zastępczą to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez ich rodziców.

Obowiązek organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa m. in. na jednostkach samorządu terytorialnego.

Pieczna zastępcza na terenie Miasta Piotrkowa Trybunalskiego sprawowana jest w formie rodzinnej i instytucjonalnej.

2.1. Rodzinna piecza zastępcza

Rodzinna piecza zastępcza jest formą całkowitej lub okresowej opieki nad dzieckiem osieroconym albo z innych przyczyn pozbawionym właściwej opieki rodziców naturalnych.

Powstaje ona w dwojaki sposób:

- 1) na podstawie orzeczenia sądu,
- 2) na podstawie umowy zawartej między rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka, a starostą właściwym ze względu na miejsce zamieszkania tej rodziny lub miejsce prowadzenia rodzinnego domu dziecka w przypadku pilnej konieczności zapewnieniu dziecku opieki.

Pełnienie funkcji rodziny zastępczej oraz prowadzenie rodzinnego domu dziecka może być powierzone osobom, które:

- dają rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej, nie są i nie były pozbawione władzy rodzicielskiej, oraz władza ta nie jest im ograniczona ani zawieszona,
- wypełniają obowiązek alimentacyjny,
- nie są ograniczone w czynnościach prawnych,
- są zdolne do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co zostało potwierdzone zaświadczeniami o braku przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- przebywają na terytorium Rzeczypospolitej,
- zapewniają odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe umożliwiające dziecku zaspokajanie jego indywidualnych potrzeb.

Na terenie Miasta Piotrkowa Trybunalskiego w 2012 r. funkcjonowały następujące formy rodzinnej pieczy zastępczej:

- rodzina zastępcza spokrewniona,
- rodzina zastępcza niezawodowa,
- rodzina zastępcza zawodowa.

W 2012r. utworzono 14 nowych rodzin w których zostało umieszczonych 17 dzieci. Łącznie w 2012 r. funkcjonowało **120 rodzin** zastępczych, w których przebywało **177 dzieci** z tego:

- w 88 rodzinach zastępczych spokrewnionych przebywało 132 dzieci
- w 30 niezawodowych rodzinach zastępczych przebywało 39 dzieci
- w 2 zawodowych rodzinach zastępczych (specjalistycznej i wielodzietnej) przebywało 6 dzieci.

Pomoc dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych.

Pełnoletni wychowankowie opuszczający rodziny zastępcze obejmowani byli wsparciem mającym na celu ich życiowe usamodzielnienie. Otrzymują wsparcie finansowe w takich formach jak:

- pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki - 44 pełnoletnich wychowanków,
- pomoc pieniężną na usamodzielnienie - 7 pełnoletnich wychowanków,
- pomoc na zagospodarowanie - 3 pełnoletnich wychowanków.

Dodatkowo pełnoletni wychowankowie oraz rodziny zastępcze korzystały z poradnictwa i terapii prowadzonej przez pedagoga oraz psychologa. Łącznie ww. specjaliści udzielili 37 konsultacji dla rodziców zastępczych oraz prowadzili terapię pedagogiczno – psychologiczną z 50 rodzinami.

Zadania związane z organizowaniem czasowej opieki i wychowania nad dzieckiem w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka realizowało również poprzez pracę administracyjną i pracę w terenie, która polegała na:

- ✓ przygotowywaniu i wydawaniu decyzji dotyczących pomocy finansowej. W 2012 r. wydanych zostało łącznie 412 decyzji dla rodzin zastępczych oraz 100 decyzji dla pełnoletnich wychowanków
- ✓ przygotowywaniu i wydawaniu decyzji dotyczących odpłatności za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i rodzinach zastępczych.
- ✓ prowadzeniu akcji informacyjnej dotyczącej zmian ustawowych. W miesiącu styczniu 2012 r. w związku z wejściem w życie nowej ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pracownicy zespołu wystosowali 106 pism do rodzin zastępczych informujących o nowych zasadach przyznawania pomocy pieniężnej i możliwości złożenia wniosku o przyznanie świadczeń.
- ✓ przeprowadzaniu wywiadów środowiskowych i prowadzeniu pracy socjalnej. Pracownik socjalny przeprowadził w 2012 r. łącznie 395 wywiadów środowiskowych m. in. do:
  - oceny sytuacji opiekuńczo – wychowawczej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej,
  - przyznania pomocy pieniężnej na utrzymanie dziecka,
  - aktualizacji sytuacji rodziny zastępczej i umieszczonego w niej dziecka.Pracownik socjalny sporządzał również opinie o kandydatach na rodziców zastępczych.

Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka prowadzi rejestr danych o osobach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej. Na dzień 31 grudnia 2012r. figurowały w nim 24 rodziny pełniące funkcję rodziny zastępczej niezawodowej oraz 2 rodziny zastępcze zawodowe. Realizując swoje zadania Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka współpracowało z różnymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny i dziecka, a w szczególności z:

- 1) Regionalnym Ośrodkiem Adopcyjnym Filia w Piotrkowie Trybunalskim w zakresie dokonywania oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz zgłaszania dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do adopcji
- 2) Sądem opiekuńczym w zakresie przedkładania opinii o kandydatach na rodziców zastępczych oraz opinii dotyczącej zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. W 2012 r. Zespół wystosował łącznie 105 pism do Sądu w tym 19 dotyczących opinii o kandydatach na rodziców zastępczych oraz 86 dotyczących sytuacji opiekuńczo – wychowawczej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej.

- 3) Szkołami i przedszkolami, do których wystosowane zostały 82 pisma dotyczące zebrania informacji o sytuacji szkolnej dzieci przebywających w rodzinach zastępczych, pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych objętych pomocą pieniężną na kontynuowanie nauki oraz pozyskania dokumentacji niezbędnej do wydania skierowań do placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- 4) Urzędem Miasta, do którego wystosowano 120 pism w tym 17 w sprawie przydziału mieszkań dla rodzin zastępczych, pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i placówek.
- 5) Przychodniami lekarskimi w zakresie pozyskania informacji o sytuacji zdrowotnej dzieci kierowanych do placówek opiekuńczo – wychowawczych.
- 6) Ośrodkami pomocy społecznej, powiatowymi centrami pomocy rodzinie i placówkami opiekuńczo – wychowawczymi na terenie całej Polski.

2.2. Instytucjonalna piecza zastępcza

Dziecko pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej może być umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej, która na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego sprawowana jest w formie placówek opiekuńczo – wychowawczych. Dzieci umieszczane są w:

- 1) Pogotowiu Opiekuńczym, które dysponuje 37 miejscami,
- 2) Domu Dziecka, w którym znajduje się 30 miejsc.

Łącznie miasto Piotrków dysponuje 67 miejscami w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Każda z placówek w szczególności realizuje następujące działania:

- zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne;
- realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku;
- umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej;
- podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny;
- zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych;
- obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi;
- zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

Ponadto placówki posiadają własne środki finansowe przeznaczone na bieżącą działalność, pochodzące ze środków własnych Miasta Piotrkowa Trybunalskiego. Skierowanie do całodobowej placówki opiekuńczo-wychowawczej może nastąpić po wyczerpaniu możliwości udzielenia pomocy w rodzinie naturalnej lub umieszczenia w rodzinie zastępczej. W placówce umieszcza się dzieci powyżej 10 roku życia, wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie. Dzieci młodsze umieszcza się w placówkach w wyjątkowych przypadkach. Pobyt dziecka powinien mieć charakter przejściowy – do czasu powrotu dziecka do rodziny naturalnej lub umieszczenia w rodzinie zastępczej.

W 2012 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie wydał 55 skierowań do Domu Dziecka oraz 17 skierowań do Pogotowia Opiekuńczego. Wszystkie dzieci przebywające w piotrkowskich placówkach zostały w nich umieszczone na podstawie orzeczenia sądu przy aktywnym udziale pracowników Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka. Prowadzona była ścisła współpraca z placówkami opiekuńczo – wychowawczymi w zakresie usamodzielniania pełnoletnich wychowanków, opuszczających placówki opiekuńczo - wychowawcze.

W 2012 roku łącznie 32 pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, zakładów poprawczych zostało objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie. Pomoc ta miała na celu ich życiowe usamodzielnienie. W tym:

- 5 wychowanków uzyskało pomoc pieniężną na usamodzielnienie,
- 31 wychowanków uzyskało pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki,
- 3 wychowanków uzyskało pomoc na zagospodarowanie.

3. Koszty realizacji zadań

W 2012 roku na pomoc pieniężną dla rodzin zastępczych, pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych, pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz koszty obsługi realizowanych zadań wydatkowana została kwota w wysokości **2.241.996,63 zł.** w tym:

- środki własne Miasta Piotrkowa Trybunalskiego - **2.150.682,16 zł,**
- dotacja Urzędu Wojewódzkiego - **76.780,00 zł,**
- dotacja Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej - **14.534,47 zł.**

Wydatki kształtowały się następująco:

- 1) pomoc pieniężna dla rodzin zastępczych **1.787.545,47 zł**
w tym:
  - pomoc pieniężna na pokrycie kosztów utrzymania 177 dzieci w 120 rodzinach zastępczych -1.516.042,68 zł;
  - jednorazowa pomoc dla 3 rodzin - 5.535,00 zł;
  - specjalne świadczenie dla 1 rodziny - 1.200,00 zł;
  - pomoc na kontynuowanie nauki dla 44 wychowanków - 222.553,79 zł;
  - pomoc na usamodzielnienie dla 7 wychowanków - 36.234 zł;
  - pomoc rzeczowa dla 3 wychowanków - 5.980,00 zł.
- 2) wynagrodzenie zawodowych rodzin zastępczych wraz z pochodnymi wyniosło **50.667,01 zł;**
- 3) pomoc pieniężna dla wychowanków placówek opiekuńczo- wychowawczych wyniosła **142.183,82 zł** w tym:
  - pomoc na kontynuowanie nauki dla 31 wychowanków - 110.783,33 zł;
  - pomoc na usamodzielnienie dla 5 wychowanków - 26.376 zł;
  - pomoc na zagospodarowanie dla 3 wychowanków - 5.024,49 zł.
- 4) realizacja programu Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej “Bliżej rodziny” wyniosła **21.063,54 zł;**
- 5) realizacja programu Szkolenia rodzin zastępczych, osób prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego “Być rodzicem – kochać i rozumieć” wyniosła **11.300 zł;**

6) koszty obsługi realizowanych zadań wyniosły **229.236,79 zł.**

4. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej - efekty pracy w 2012 r.

W celu realizacji zadań wynikających z rodzinnej pieczy zastępczej Prezydent Miasta Piotrkowa Trybunalskiego Zarządzeniem Nr 540 z dnia 29 grudnia 2011 r. wyznaczył Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Do ustawowych zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy m. in.:

- 1) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 2) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
- 3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 4) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
- 5) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;
- 6) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 7) zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- 8) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- 9) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę;
- 10) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7 ustawy z 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 11) zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
- 12) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

Do wykonywania powyższych zadań w Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka został wyodrębniony Zespół ds. Pieczy Zastępczej w którym zatrudnionych zostało w 2012 r. 2 koordynatorów na umowę o pracę w zadaniowym systemie czasu pracy oraz psycholog i pedagog. Koordynatorzy objęli wsparciem 30 rodzin zastępczych w których przebywało 48 dzieci.

Celem pracy koordynatorów było codzienne, bezpośrednie wsparcie świadczone opiekunom zastępczym oraz dzieciom poprzez oferowanie i udzielanie pomocy organizacyjno – formalnej oraz poradnictwo. Koordynatorzy:

- przeanalizowali stosowane w rodzinach zastępczych metody pracy i wspólnie z rodzinami przygotowali plany pomocy dziecku,
- nawiązali osobisty kontakt z pedagogami szkolnymi i przedszkolnymi, wychowawcami, kuratorami sądowymi mający na celu wymianę informacji na temat rodziny zastępczej i wychowywanego dziecka,
- informowali sąd opiekuńczy o sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej, funkcjonowaniu rodziny zastępczej, problemach opiekuńczo - wychowawczych z dzieckiem.

Pracownicy Zespołu ds. Pieczy Zastępczej opracowali:

- 86 opinii informujących między innymi o: nieprawidłowościach występujących w rodzinach zastępczych, sytuacji opiekuńczo – wychowawczej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, konieczności umieszczenia dziecka w placówce lub innej rodzinie zastępczej,
- przedłożyli 19 opinii o kandydatach na rodziców zastępczych.

Ponadto 30 dzieci zostało zgłoszonych do ośrodka adopcyjnego celem rozpoczęcia procedur przysposabiających. Dzięki zatrudnieniu specjalistów wizytowanie rodzin zastępczych w miejscu ich zamieszkania odbywało się systematycznie, co pozwoliło na dokładne rozeznanie potrzeb dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynatorzy zgodnie z obowiązującymi procedurami mieli obowiązek wizytowania rodzin zastępczych nie rzadziej niż raz w tygodniu.

Łącznie w okresie od lipca 2012 r. tj. od dnia zatrudnienia do grudnia 2012 r. koordynatorzy przeprowadzili 271 wizyt w środowiskach rodzinnych. Zespół ds. Pieczy Zastępczej dokonywał również okresowej oceny zasadności dalszego pobytu dzieci w pieczy zastępczej poprzez analizę aktualnej sytuacji dziecka, jego stanu zdrowia, zaspakajania potrzeb przez rodzinę zastępczą, stosowanych przez rodzinę metod pracy z dzieckiem oraz ocenę sytuacji rodziny biologicznej dziecka, w tym możliwości jego powrotu do domu rodzinnego.

Łącznie w okresie sprawozdawczym odbyło się 18 posiedzeń Zespołów ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka, na których zdiagnozowano 177 dzieci.

Pracownicy Centrum Wsparcia Rodziny w celu pozyskania kandydatów na rodziców zastępczych przeprowadzili akcję promującą rodzinną pieczę zastępczą w ramach VII Obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego pod hasłem „Rodzina za sterem”, które odbyły się w dniu 5 czerwca 2012 r. na terenie Aeroklubu Ziemi Piotrkowskiej. Na ten cel wydatkowano kwotę **11.467,97 zł** z środków Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W ramach obchodów dla rodzin zastępczych i dzieci przygotowano szereg atrakcji: konkursy plastyczne, sportowe i lotnicze, pokaz modeli latających, pokaz wizażu, dmuchany zamek, wata cukrowa. W spotkaniu wzięło udział około 200 osób. Spotkanie było rejestrowane przez lokalne media.

W miesiącach czerwiec – sierpień 2012 r. przeprowadzona została rekrutacja na szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych (zawodowych i niezawodowych). Informację o rozpoczęciu rekrutacji zamieszczono na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie. Wpłynęło 5 wniosków kandydatów z terenu miasta Piotrkowa Trybunalskiego (4 osoby samotne i 1 małżeństwo) do pełnienia funkcji rodzin zastępczych. Szkolenie prowadziła firma zewnętrzna Gabinet Psychologiczny. W ramach szkolenia w okresie od września do listopada 2012r. kandydaci odbyli 9 cykli spotkań stacjonarnych na terenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim, w tym 1 spotkanie – organizacyjne, 1 spotkanie - diagnozy oraz 7 spotkań – szkolenie. Łącznie szkolenie objęło 70 godzin. W ramach szkolenia kandydaci uczestniczyli w 10 godzinnych praktykach na terenie placówek opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących na terenie Miasta Piotrkowa Trybunalskiego oraz w zawodowej rodzinie zastępczej. Wszyscy uczestnicy szkolenia otrzymali materiały dydaktyczne. Szkolenie ukończyli wszyscy kandydaci i otrzymali zaświadczenia o ukończeniu szkolenia.

Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka w celu realizacji zadania związanego z zapewnieniem szkoleń dla rodzin zastępczych już funkcjonujących w miesiącach czerwiec - sierpień 2012 r. przeprowadziło rekrutację na ww. szkolenie. Wszystkie rodziny zastępcze zawodowe i niezawodowe zamieszkałe na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego zostały poinformowane o rekrutacji. Wpłynęło 10 wniosków. Rodziny złożyły pisemne deklaracje uczestnictwa w szkoleniu pt. „Szkoła dla rodziców”. W okresie od września do listopada 2012 r. odbyło się 10 cykli spotkań stacjonarnych na terenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim. Każdy z cykli trwał 3 godziny. Łącznie szkolenie obejmowało 30 godzin. Szkolenie ukończyło 10 osób, które otrzymały zaświadczenia o ukończeniu szkolenia.

Realizacja zadań związanych z prowadzeniem szkoleń oraz zatrudnieniem koordynatora była możliwa dzięki wsparciu finansowemu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Ośrodek jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej pozyskał środki finansowe w ramach Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2012 Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, które ogłosiło m. in.

- konkursy: „Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej 2012”
- szkolenia rodzin zastępczych, osób prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego”.

Na wszystkie konkursy zostały przygotowane i złożone oferty oraz pozyskane środki finansowe:

- z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej na realizację programu „Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej 2012” pozyskana została kwota: **14.534,47 zł. (70% kosztów programu);**

- z Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego na realizację programu „ Szkolenia rodzin zastępczych, osób prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego” pozyskana została kwota: **5650 zł. (50% kosztów programu).**

Oceniając efektywność działań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy wskazać, że przypisane mu ustawowo zadania były wykonywane przez zatrudnioną już kadrę pracowniczą oraz nową kadrę specjalistów tj. pedagoga, psychologa i koordynatorów, co zapewniło możliwość uzyskania pozytywnych efektów pracy. Organizator pieczy zastępczej poprzez swoje działania:

- 1) przeprowadził edukację społeczną i promocję rodzin zastępczych,
- 2) pozyskał, przeszkolił i zakwalifikował kandydatów na rodziny zastępcze,
- 3) umożliwił profesjonalizację rodziny zastępczej poprzez dążenie do utworzenia zawodowych rodzin zastępczych,
- 4) objął wsparciem merytorycznym istniejące rodziny zastępcze,
- 5) podjął działania w celu zintegrowania środowiska rodzin zastępczych ,
- 6) wspierał proces usamodzielnienia wychowanków opuszczających pieczę zastępczą,
- 7) podejmował szereg działań w kierunku stabilizacji dziecka poprzez powrót do rodziny biologicznej lub adopcję.

VIII. Działania Klubu Wolontariusza przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie

Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie od kwietnia 2003 r. działa Klub Wolontariusza prowadzony przez przygotowanych właściwie do tego celu koordynatorów (pracownicy socjalni MOPR). Głównymi zadaniami wolontariatu jest: pomoc dzieciom mającym problemy z nauką; pomoc osobom w wieku emerytalnym i chorym; pomoc przy działalności akcyjnej Ośrodka. Wolontariuszami pracującymi w MOPR są przede wszystkim studenci oraz osoby, które realizują się w tego typu działalności.

W 2012 roku w ramach pracy Klubu Wolontariusza zarejestrowanych było 21 wolontariuszy w tym: 16 pracujących z dziećmi, osobami starszymi, niepełnosprawnymi.

Wolontariusze cyklicznie uczestniczyli w spotkaniach prowadzonych przez koordynatorów. W 2012 roku odbyły się 3 spotkania, których zadaniem było poszerzanie wiedzy w pracy wolontarystycznej. Podczas spotkań odbywały się warsztaty aktywności twórczej i komunikacji interpersonalnej oraz z zakresu pracy z osobą chorą przewlekle.

Ponadto w dniu 5 grudnia 2012 roku zostały zorganizowane obchody Dnia Wolontariusza, podczas którego wolontariusze zrzeszeni w Klubie otrzymali z rąk Przewodniczącego Rady Miasta Piotrkowa Trybunalskiego i Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie dyplomy z podziękowaniami oraz drobne upominki za bezinteresowną pracę z osobami wymagającymi wsparcia. W spotkaniu uczestniczył również Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zdrowia i Pomocy Społecznej.

IX. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i instytucjami

Właściwa realizacja zadań pomocy społecznej wymaga ścisłej współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Dlatego Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie prowadził ścisłą współpracę, głównie z:

- **Policją i Strażą Miejską**

Współpraca polegała głównie na wymianie informacji z zakresu występujących problemów rodzinnych: interwencji w sprawie przemocy w rodzinach oraz właściwych zachowań osób opuszczających zakłady karne, udzielania informacji o osobach bezdomnych oraz żebractwa. Terenowi pracownicy socjalni na bieżąco współpracowali z dzielnicowymi, którzy w wielu przypadkach asystowali podczas wizytacji środowisk dotkniętych patologią.

- **Powiatowym Urzędem Pracy**

Celem tej współpracy było przede wszystkim pozyskiwanie miejsc pracy dla osób długotrwale bezrobotnych, a korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Istotnym elementem tej współpracy była również możliwość uczestnictwa klientów pomocy społecznej w organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy kursach przyuczających do zawodu oraz możliwość przekwalifikowania się. Ośrodek kierował podopiecznych do PUP w sprawie ofert pracy dla osób w szczególnie trudnych sytuacjach materialno-bytowych.

- **Polskim Czerwonym Krzyżem**

Współpraca polegała na przekazywaniu osobom i rodzinom korzystającym z pomocy społecznej artykułów żywnościowych zbieranych podczas akcji charytatywnych.

- **Towarzystwem Przyjaciół Dzieci**

Współpraca dotyczyła zapewnienia opieki oraz właściwej pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin wielodzietnych, niepełnych, patologicznych i zaniedbanych np. w odrabianiu lekcji w świetlicach prowadzonych przez TPD.

- **Ochotniczym Hufem Pracy**

OHP informował MOPR o: ofertach pracy dla młodych osób w przedziale wiekowym 18-26 lat oraz organizowanych warsztatach dla osób poszukujących pracy i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Celem współpracy była także pomoc w uzyskaniu zatrudnienia przez pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz doradztwa zawodowego dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych.

- **pedagogami szkół podstawowych i gimnazjów**

Współpraca polegała na współdziałaniu pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie z pedagogami szkolnymi mająca na celu objęcie wszechstronną pomocą zarówno materialną jak i niematerialną dzieci z rodzin najuboższych i niewydolnych wychowawczo. Terenowi pracownicy socjalni ściśle współpracowali z pedagogami szkolnymi w zakresie wspólnego przekazywania informacji dotyczących dzieci uczęszczających do szkół. Informacje dotyczyły przede wszystkim dożywiania w szkole w formie bezpłatnych obiadów jak również wywiązywania się rodziców z funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Celem współpracy było również uzyskanie informacji o sytuacji szkolnej dzieci przebywających w rodzinach zastępczych potrzebnych do wydania oceny sytuacji opiekuńczo-wychowawczych dla sądu.

- **sądami i kuratorami**

Celem tej współpracy był nadzór nad prawidłowym wykonywaniem opieki rodzinnej i rozwiązywanie problemów wychowawczo-opiekuńczych występujących w rodzinach oraz wydawanie opinii o kandydatach na rodziców zastępczych oraz ocena sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej.

- **kościółami**

Współpraca dotyczyła uczestnictwa dzieci z rodzin najuboższych, wielodzietnych i niepełnych objętych pomocą MOPR w wypoczynku letnim organizowanym m.in. przez Kościół Katolicki.

- **Polskim Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów**

Współpraca dotyczyła głównie wzajemnego informowania się o potrzebach udzielania pomocy i możliwościach jej uzyskania jak również zgłaszania osób niepełnosprawnych do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej, w tym świadczenie usług opiekuńczych.

- **Stowarzyszeniem Koło Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym Centrum Edukacyjno – Rehabilitacyjne „Szansa”**

Współpraca dotyczyła między innymi udzielania informacji na temat korzystania ze środków PFRON w ramach rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych. Ponadto MOPR przekazywał na bieżąco magazyn „Integracja” w celu zapoznania się z podejmowanymi działaniami na rzecz osób niepełnosprawnych.

- **Stowarzyszeniem Wzajemnej Pomocy Abstynentów Klub AA „Pałacyk”**

Współpraca miała na celu integrację dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym poprzez uczestnictwo we wspólnych wycieczkach, zabawach okolicznościowych, w wypoczynku letnim itp. Ponadto osoby uzależnione od alkoholu były kierowane do grup wsparcia „AA”.

- **Oddziałem Łódzkim PFRON**

Współpraca ta dotyczyła przekazywania informacji o realizowanych programach celowych PFRON Student II, „Programu wyrównywania różnic między regionami II”, Pilotażowym Programie „Aktywny samorząd”.

- **Radami Osiedli**

Współpraca pracowników socjalnych MOPR polegała najczęściej na kontakcie osobistym lub telefonicznym z członkami Rad Osiedli. Członkowie Rad zgłaszali osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej do ewentualnego rozeznania i udzielenia stosownego wsparcia.

- **Fundacją „Divine Mercy”**

Współpraca dotyczyła dystrybucji żywności w ramach programu „Dostarczanie żywności dla najuboższej ludności Unii Europejskiej” i z tej formy pomocy w 2012 roku skorzystało 1000 osób skierowanych przez MOPR.

X. Rehabilitacja Społeczna Osób Niepełnosprawnych

Środki finansowe na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych przekazywane są corocznie przez Zarząd Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Warszawie (PFRON) według algorytmu określonego w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu przekazywania środków

Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym (Dz. U. Nr 88, poz. 808 z późn. zm.).

W roku 2012 środki PFRON wykorzystane dla Powiatu Piotrków Trybunalski stanowiły kwotę **2.717.613 zł** w tym:

- na rehabilitację społeczną wykorzystano kwotę - **2.455.727 zł**
- na rehabilitację zawodową wykorzystano kwotę - **261.886 zł**

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej

1. Dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny.

W 2012 roku zawartych został 7 umów z indywidualnymi osobami niepełnosprawnymi na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny na łączną kwotę **4.530 zł**.

Wyłacone dofinansowanie stanowiło kwotę **4.313 zł**, w tym dla

- dzieci i młodzieży niepełnosprawnej – wyłacono środki w wysokości **2.358 zł** (3 osoby),
- osób dorosłych – wydatkowano **1.955 zł** (4 osoby).

Dofinansowaniem objęto zakup następującego sprzętu: kombinezon – gorset rehabilitacyjny, rower rehabilitacyjny (dla 4 osób), bielizna elektryczna (dla 2 osób).

2. Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

Dofinansowanie do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych przekazano dla 616 wnioskodawców na ogólną kwotę **441.207 zł** w tym:

- dla 532 osób dorosłych niepełnosprawnych na kwotę **321.807 zł**,
- dla 84 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej na kwotę **119.400 zł**.

Dofinansowaniem objęto między innymi: aparaty słuchowe, pieluchomajtki, obuwi ortopedyczne, szkła do okularów, protezy.

3. Dofinansowanie prac dotyczących likwidacji barier architektonicznych.

Na dofinansowanie prac dotyczących likwidacji barier architektonicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych zostały zawarte 2 umowy. Wyłacone dofinansowanie stanowiło kwotę **44.070 zł**.

Likwidacja barier architektonicznych obejmowała:

- wykonanie podjazdu zewnętrznego wraz z obustronnymi poręczami oraz przystosowanie pomieszczenia sanitariatu dla potrzeb osoby niepełnosprawnej poruszającej się za pomocą wózka inwalidzkiego,
- wykonanie podjazdu zewnętrznego wraz z obustronnymi poręczami i zadaszeniem podestu, wymiana stolarki okiennej (2 szt.) i drzwi balkonowych na szersze dla potrzeb osoby niepełnosprawnej poruszającej się za pomocą wózka inwalidzkiego.

4. Dofinansowanie likwidacji barier technicznych i w komunikowaniu się.

W 2012 roku na dofinansowanie likwidacji barier technicznych i w komunikowaniu się zawartych zostało 7 umów, w tym: 6 umów dla potrzeb dorosłych osób niepełnosprawnych oraz 1 umowa dla potrzeb dziecka

niepełnosprawnego, która na prośbę matki występującej w imieniu małoletniego dziecka została rozwiązana. Faktycznie wypłacono dofinansowanie w wysokości **7.184 zł**.

Przedmiotem dofinansowania były (odpowiednio do schorzeń): łóżko rehabilitacyjne, podnośnik transportowo – kąpielowy, ciśnieniomierz mówiący, komputer przenośny (dla 2 osób), komputer stacjonarny.

5. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki.

Powyższe zadanie realizowane było w oparciu o wnioski, które zostały złożone do 30 listopada 2011 roku.

Na przestrzeni całego 2012 roku zawartych zostało 15 umów z organizacjami i stowarzyszeniami działającymi na terenie miasta:

- Stowarzyszenie Koło Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym – 3 umowy (2 wycieczki autokarowe, impreza sportowa – turniej gier i zabaw);
- Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Szansa” – 3 umowy (2 wycieczki autokarowe, bal andrzejkowo - mikołajkowy);
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Oddział Miejsko-Powiatowy – 3 umowy (spotkanie integracyjne, wycieczka do Torunia – Targi Diabetologiczne, spotkanie opłatkowe);
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Okręgowy – 2 umowy (2 wycieczki autokarowe);
- Terenowa Komisja Emerytów i Rencistów NSZZ „Solidarność” – 2 umowy (2 wycieczki autokarowe);
- Polski Związek Niewidomych Okręg Łódzki Koło Terenowe Nr 16 – 1 umowa (wycieczka autokarowa);
- Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku – 1 umowa (wycieczka autokarowa).

Wypłacone dofinansowanie ze środków PFRON w ramach tego zadania wyniosło: **103.282 zł**. Z tej formy skorzystało **721** osób niepełnosprawnych wraz z opiekunami, w tym: **69** dzieci i młodzieży niepełnosprawnej na kwotę **6.838 zł**.

6. Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych.

W 2012 roku wypłacono dofinansowanie dla 1.001 osób niepełnosprawnych wraz z opiekunami na ogólną kwotę w wysokości **819.951 zł** w tym:

- dla 872 dorosłych osób niepełnosprawnych z opiekunami na kwotę **715.703 zł**,
- dla 129 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z opiekunami na kwotę **104.248 zł**.

7. Dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej.

Na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego działają Warsztaty Terapii Zajęciowej prowadzone przez Stowarzyszenie Koło Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym. Warsztaty te mają na celu stwarzanie osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy – możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności

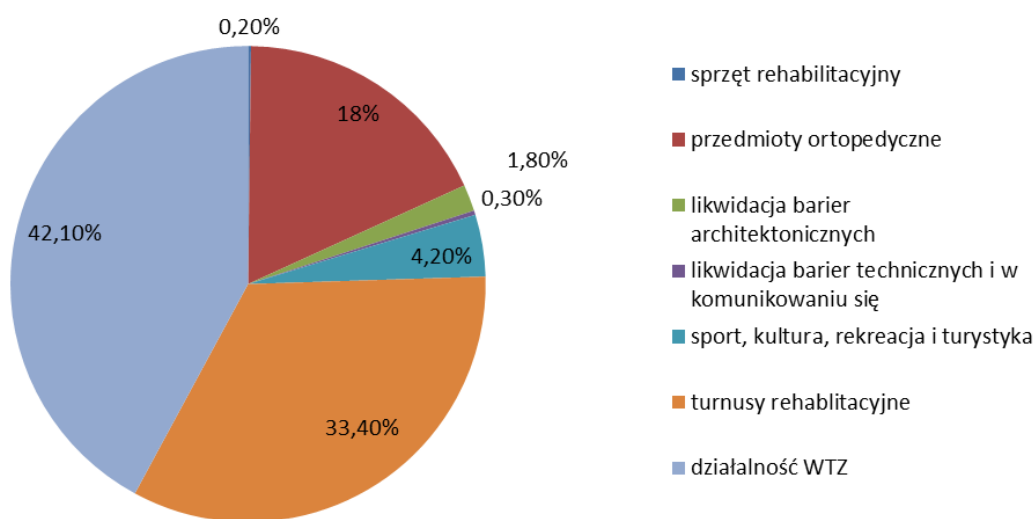
niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. W WTZ prowadzona jest terapia zajęciowa, która ma na celu rozwijanie umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych. W ramach warsztatów prowadzona jest terapia zajęciowa w sekcjach: stolarskiej, gospodarstwa domowego, plastycznej, hafciarskiej, malarskiej, krawieckiej, teatralnej, multimedialnej, muzycznej.

W 2012 roku w warsztatach uczestniczyło 70 osób niepełnosprawnych (14 grup 5-osobowych). Na działalność warsztatów przekazane zostały środki PFRON w wysokości **1.035.720 zł** oraz środki Powiatu w wysokości **11.080 zł** (łącznie 1.150.800 zł).

Dofinansowanie ze środków PFRON do kosztów działalności oraz zwiększenia liczby uczestników stanowiło 90% kosztów działalności WTZ, a dofinansowanie Powiatu stanowiło 10% kosztów działalności WTZ (zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych – Dz. U. z 2011, Nr 127, poz. 721 z późn. zm.)

Podsumowanie: wydatkowanie środków PFRON w zakresie rehabilitacji społecznej w 2012 rok przedstawia następujący wykres:

Środki finansowe poniesione na rehabilitację społeczną w %

Źródło: dane MOPR – opracowanie własne

Zadania z zakresu Rehabilitacji Zawodowej

W 2012 roku zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej realizowane były przez Powiatowy Urząd Pracy w Piotrkowie Trybunalskim. Sprawozdanie z wykorzystania środków PFRON z zakresu rehabilitacji zawodowej sporządzone zostało w oparciu o pisemną informację przekazaną przez Powiatowy Urząd Pracy.

Na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych w 2012 roku wydatkowano kwotę w wysokości **261.886 zł**, w tym:

1. Przyznawanie osobom niepełnosprawnym jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej.

Z tej formy aktywizacji skorzystało **5 osób**, w tym dwie osoby bezrobotne oraz trzy osoby zarejestrowane w statusie osób poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu. Wydatkowane środki stanowiły kwotę **113.000 zł**. Wysokość dotacji dla jednej osoby niepełnosprawnej wynosiła od 22.000 zł do 25.000 zł.

Środki przyznane osobom niepełnosprawnym zostały wykorzystane na podjęcie działalności gospodarczej w zakresie:

- *kantor wymiany walut, usługi maklerskie,*
- *usługi w zakresie zagospodarowania terenów zieleni,*
- *działalność rozrywkowa i rekreacyjna,*
- *pracownia protetyki stomatologicznej,*
- *mała gastronomia - PUB.*

2. Zwrot kosztów poniesionych przez pracodawcę w związku z wyposażeniem stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych.

W wyniku zawartych 3 umów utworzone zostały 3 stanowiska pracy dla **3 osób** niepełnosprawnych (dwóch osób bezrobotnych oraz jednej zarejestrowanej jako osoba poszukująca pracy niepozostającej w zatrudnieniu). Stanowiska pracy utworzono w następujących zawodach:

- *pełnomocnik handlowy,*
- *szwaczka,*
- *higienistka stomatologiczna.*

Na zadanie to wydatkowana została kwota w wysokości **75.000 zł**.

3. Finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych.

W celu zwiększenia szans zatrudnienia osób niepełnosprawnych w 2012 roku ze środków PFRON organizowane były szkolenia dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy, niepozostających w zatrudnieniu.

W 2012 roku szkoleniami objętych zostało **16 osób**. Na zadanie to wydatkowano kwotę **35.757 zł**. Zakres prowadzonych szkoleń:

- *bukieciarstwo - 4 osoby,*
- *sprzedawca z obsługą komputera i kasy fiskalnej - 2 osoby,*
- *sekretarka-asystentka - 1 osoba,*
- *instruktor nauki jazdy - 1 osoba,*
- *kadry-płace - 1 osoba,*
- *sprzedawca-magazynier - 2 osoby,*

- kurs księgowości - 1 osoba,
- kierowca wózków jezdniowych - 2 osoby,
- kurs groomingu - 1 osoba,
- operator koparki jednoznaczyniowej kl. III - 1 osoba.

4. Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu.

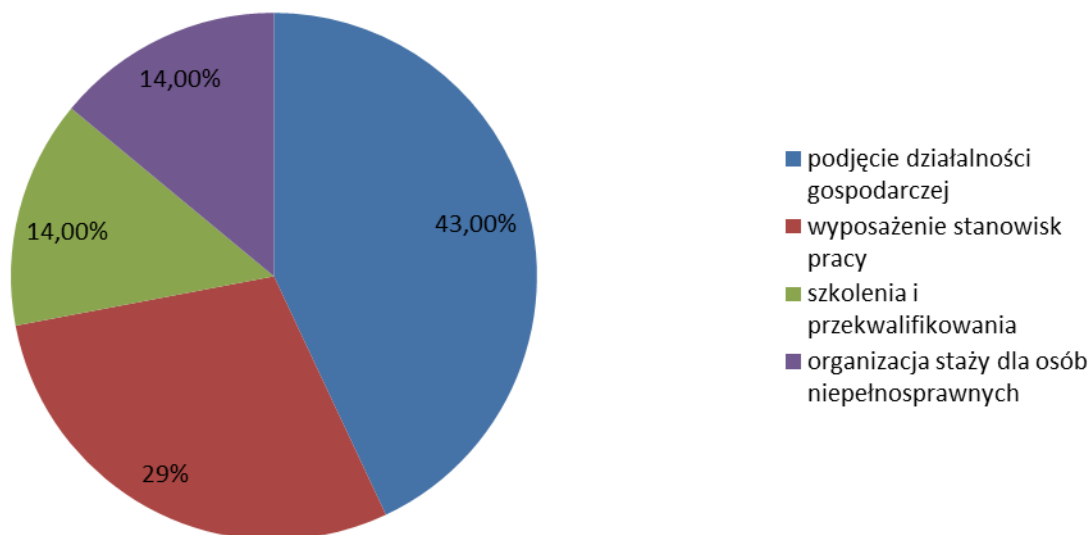
W 2012 roku zawartych zostało 6 umów z pracodawcami o odbywanie stażu przez osobę niepełnosprawną poszukującą pracy niepozostającą w zatrudnieniu finansowanego ze środków PFRON. Staże zorganizowane zostały na stanowiskach:

- pracownik biurowy (4 osoby),
- pakowacz,
- szwaczka.

Na organizację stażu wydatkowano środki PFRON w wysokości **38.129 zł.**

Podsumowanie: wydatkowanie środków PFRON w zakresie rehabilitacji zawodowej w 2012 rok przedstawia następujący wykres:

Środki finansowe poniesione na rehabilitację zawodową w %

Źródło: dane MOPR – opracowanie własne

Zadania dodatkowe realizowane ze środków PFRON

W 2012 roku Samorząd Powiatu Miasto Piotrków Trybunalski przystąpił do realizacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd” finansowanego ze środków PFRON. Jednostką organizacyjną samorządu powiatowego wskazaną do realizacji programu był Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie.

Cel główny programu „Aktywny samorząd” to wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

W 2012 roku realizowane były następujące obszary wsparcia programu:

- obszar A - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
- obszar B1 - pomoc w zakupie specjalistycznego sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem,
- obszar B2 - pomoc w zakupie urządzeń lektorskich,
- obszar B3 - pomoc w zakupie urządzeń brajlowskich,
- obszar C - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- obszar D - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- obszar E - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,
- obszar F - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej - opłata za żłobek i przedszkole.

W 2012 roku złożonych zostało 10 wniosków tj.:

- obszar A - 1 wniosek dla potrzeb dorosłej osoby niepełnosprawnej, zawarta została umowa na kwotę dofinansowania **3.570 zł**,
- obszar B1 - 1 wniosek dla potrzeb dorosłej osoby niepełnosprawnej, wniosek nie był realizowany, gdyż wnioskodawca zmarł,
- obszar B3 - 1 wniosek dla potrzeb dziecka niepełnosprawnego, zawarta została umowa na kwotę dofinansowania **9.120 zł**,
- obszar C - 2 wnioski dla potrzeb dorosłych osób niepełnosprawnych, wnioskodawcy zrezygnowali z realizacji wniosków,
- obszar D - 3 wnioski dla potrzeb dorosłych osób niepełnosprawnych, jeden wnioskodawca zrezygnował z realizacji wniosku, jednemu wnioskodawcy odmówiono przyznania dofinansowania z uwagi na nie spełnienie warunków określonych w zasadach programu, natomiast z jednym wnioskodawcą zawarta została umowa na kwotę dofinansowania **3.000 zł**,
- obszar F - 2 wnioski dla potrzeb dorosłych osób niepełnosprawnych, jeden wnioskodawca zrezygnował z realizacji wniosku, z jednym wnioskodawcą zawarta została umowa na kwotę dofinansowania **607 zł**.

W wyniku zawartych **4** umów wypłacone dofinansowanie ze środków PFRON w ramach realizacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd” stanowiło kwotę **16.297 zł**.

XI. Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

W strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie działa Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, do zadań którego należy orzekanie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności oraz wydawanie legitymacji dokumentujących niepełnosprawność lub stopień niepełnosprawności.

W 2012 roku Zespół wydał **2.381** orzeczeń o niepełnosprawności, w tym:

- **2.126** orzeczeń dla osób powyżej 16 roku życia;
- **252** orzeczeń dla osób przed 16 rokiem życia;
- **3** orzeczeń do ulg i uprawnień

W 2012 roku wydano legitymacje dla **506** osób niepełnosprawnych, w tym:

- **460** legitymacje dla osób powyżej 16 roku życia;
- **45** legitymacji dla osób przed 16 rokiem życia;
- **1** legitymacja do ulg i uprawnień.

Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności jest finansowany z dwóch źródeł. Ze środków otrzymanych z budżetu wojewody wydatkowano w 2012 roku kwotę w wysokości **229.243 zł**, natomiast ze środków przekazanych przez Urząd Miasta - Zespół wykorzystał kwotę w wysokości **138.635,26 zł**.

Łącznie w 2012 roku Zespół wykorzystał środki finansowe w wysokości 367.878,26 zł.

XII. Świadczenia rodzinne

W 2012 roku MOPR na świadczenia rodzinne oraz dodatki i świadczenia z funduszu alimentacyjnego wydatkował kwotę w wysokości **18.069.773,59 zł** na wypłatę świadczeń oraz **530.330,60 zł** na wydatki związane z obsługą tego zadania (w tym środki własne 20.534,45 zł, dotacja 509.796,15 zł).

Głównym kryterium uprawniającym do świadczeń rodzinnych jest przeciętny miesięczny dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie z roku kalendarzowego poprzedzającego okres zasiłkowy. Kryterium dochodowe dotyczy dochodu netto, tj. po odliczeniu podatku dochodowego i składek na ubezpieczenie społeczne oraz na ubezpieczenie zdrowotne i wynosi 539 zł na osobę lub 623 zł na osobę, jeśli w rodzinie wychowuje się dziecko niepełnosprawne. Określone w ustawie kryterium dochodowe powinny spełnić rodziny ubiegające się o zasiłek rodzinny oraz dodatki do niego, a także rodziny ubiegające się o świadczenie pielęgnacyjne. Niezależnie od wysokości dochodu rodziny przyznawane są: jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka oraz zasiłek pielęgnacyjny. Świadczenia rodzinne przyznawane są na okres zasiłkowy tzn. okres od 1 listopada do 31 października następnego roku kalendarzowego.

1. Zasiłki rodzinne

Z zasiłku rodzinnego w 2012 roku skorzystało **4.924 dzieci** na kwotę **4.523.752 zł**.

1.1. Dodatki do zasiłku rodzinnego

MOPR w 2012 r. wypłacił następujące dodatki do zasiłku rodzinnego:

- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka dla **262** dzieci na kwotę **262.000 zł**;
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego dla **285** dzieci w kwocie **807.389,90 zł**;
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka dla **380** dzieci na kwotę **648.590 zł**;
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego dla **486** dzieci na kwotę **381.560 zł**;
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego dla **2.990** dzieci na kwotę **299.000 zł**;
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania dla **119** dzieci na kwotę **45.770 zł**;
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej dla **604** dzieci na kwotę **500.960 zł**;
- **704** jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia dziecka na kwotę **704.000 zł**.

2. Świadczenie pielęgnacyjne

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje osobie rezygnującej z pracy w celu opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym. Świadczenie to otrzymują osoby opiekujące się dziećmi do 16 roku życia z orzeczoną niepełnosprawnością lub starszymi z orzeczoną znacznym stopniem niepełnosprawności. Przy przyznawaniu tego świadczenia nie stosuje się kryterium dochodowego. Wysokość świadczenia wyniosła 520 zł.

W 2012 roku MOPR wypłacił świadczenia pielęgnacyjne dla **393** osób na kwotę **2.071.227,97 zł**.

3. Rządowy Program wspierania osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 października 2011r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne (Dz. U. Nr 212, poz.1262) osobie, która miała ustalone za listopad i grudzień 2011 roku prawo do świadczenia pielęgnacyjnego przysługiwała pomoc finansowa.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w 2012 roku objął pomocą finansową **232** osoby i wydatkował na ten cel kwotę **254.700 zł (tj. 2.547 świadczeń)**.

4. Zasiłek pielęgnacyjny

W 2012 roku zasiłek ten wynosił **153 zł** miesięcznie. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje dziecku niepełnosprawnemu lub osobie powyżej 16 roku życia posiadającej orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. To świadczenie jest również przyznawane osobom powyżej 75 roku życia bez względu na stan zdrowia. Przy przyznawaniu tego zasiłku nie bierze się pod uwagę kryterium dochodowego.

W 2012 roku MOPR wypłacił zasiłki pielęgnacyjne dla **2.342** osób na kwotę **3.886.211,55 zł**.

5. Składki na ubezpieczenie społeczne od świadczeń pielęgnacyjnych

W 2012 roku MOPR opłacił składki na ubezpieczenie społeczne od świadczeń pielęgnacyjnych dla **311** osób na kwotę **450.211,39 zł**.

6. Fundusz alimentacyjny

Osobą uprawnioną do świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest dziecko, które ma zasądzone od rodzica alimenty i egzekucja tych alimentów jest bezskuteczna. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują na dziecko do ukończenia przez nie 18 lat. Na dziecko starsze świadczenia przysługują do ukończenia 25 lat pod warunkiem, że uczy się ono w szkole lub szkole wyższej. Na dziecko posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, którego rodzic nie płaci zasądzonych alimentów, świadczenia przysługują bez względu na wiek dziecka.

Świadczenia z funduszu przyznawane są na tzw. okresy świadczeniowe, trwające 12 miesięcy od 1 października do 30 września następnego roku kalendarzowego. Wnioski o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego w odróżnieniu od wniosków o przyznanie zaliczki alimentacyjnej, składa się nie u komornika prowadzącego postępowanie egzekucyjne lecz bezpośrednio w urzędzie gminy właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenia albo w ośrodku pomocy społecznej, jeżeli w danej gminie ośrodek ten realizuje takie świadczenia.

Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługują w kwocie zasądzonych alimentów, ale nie mogą wynieść więcej niż po 500 zł na każde z uprawnionych do alimentów dzieci.

Na koniec 2012 roku w naszym mieście świadczeniem z funduszu alimentacyjnego objętych zostało **960** osób na kwotę **3.234.400,78 zł**.

W 2012 roku obsługę kasową prowadzili pracownicy Zespołu ds. Świadczeń Rodzinnych. Na bieżąco dokonywane były: wypłaty zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, zasiłków pielęgnacyjnych i świadczeń pielęgnacyjnych oraz funduszu alimentacyjnego. Ponadto prowadzona była realizacja przekazów pocztowych na rzecz zasiłkobiorców. Przelewy na konta indywidualne uprawnionych osób do pobierania ww. zasiłków i zaliczek nadal realizowane były przez Zespół Księgowości MOPR.

W 2012 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie wydatkował na wypłatę świadczeń rodzinnych, dodatków do tych świadczeń i świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz na koszty obsługi zadania łączną kwotę 18.600.104,19 zł.

XIII. Dodatki mieszkaniowe

Podstawę prawną stanowi ustawa z dnia 21.06.2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. Nr 71, poz.734 z późn.zm.) oraz Rozporządzenie Rady Ministrów dnia 28.12.2001r. w sprawie dodatków mieszkaniowych (Dz. U. Nr 156, poz. 1817 z późn.zm.). Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem wnioskowym i obligatoryjnym, tzn. jego przyznanie uzależnione jest od złożenia wniosku w sprawie dodatku mieszkaniowego i spełnienia łącznych warunków przewidzianych ustawą.

Warunki uzyskania dodatku mieszkaniowego:

1. tytuł prawny: dodatek przysługuje osobom posiadającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu np. umowa najmu, przydział lokalu
2. oraz osobom bez tytułu prawnego oczekującym na lokal socjalny lub zamienny;
3. dochód, który nie przekraczał **175%** najniższej emerytury dla osoby samotnej i **125%** najniższej emerytury dla rodziny;
4. powierzchnia użytkowa lokalu, która nie może przekraczać:
  - dla 1 osoby $35,00 \text{ m}^2 + 30\% = 45,50 \text{ m}^2$
  - dla 2 osób $40,00 \text{ m}^2 + 30\% = 52,00 \text{ m}^2$
  - dla 3 osób $45,00 \text{ m}^2 + 30\% = 58,50 \text{ m}^2$
  - dla 4 osób $55,00 \text{ m}^2 + 30\% = 71,50 \text{ m}^2$
  - dla 5 osób $65,00 \text{ m}^2 + 30\% = 84,50 \text{ m}^2$
  - dla 6 osób $70,00 \text{ m}^2 + 30\% = 91,00 \text{ m}^2$
5. dodatek przysługuje, gdy powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego nie przekracza powierzchni normatywnej o więcej niż 30% lub 50% pod warunkiem, że udział powierzchni pokoi i kuchni w powierzchni użytkowej nie przekracza 60%.

Wysokość dodatku mieszkaniowego uzależniona jest od czynników:

- powierzchni użytkowej lokalu,
- wydatków na mieszkanie,
- wyposażenia lokalu w urządzenia techniczne,
- ilości osób prowadzących wspólne gospodarstwo domowe,
- dochodów gospodarstwa domowego.

Dodatek mieszkaniowy przyznawany jest na okres 6 miesięcy. Minimalna wysokość dodatku mieszkaniowego wynosi 2% najniższej emerytury (w 2012 r. 799,18 zł – tj. 15,98 zł), a maksymalna wysokość przedmiotowego dodatku wynosić może 70% ponoszonych wydatków na mieszkanie.

W 2012 roku MOPR wypłacił 19.729 dodatków mieszkaniowych dla 1.644 osób na łączną kwotę 4.588.145,57 zł.

XIV. Kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie

Na dzień 31.12.2012 roku zadania pomocy społecznej realizowało 111 pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, w tym:

- 87 osób w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie,
- 5 osób w Centrum Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie ,
- 5 osób w Miejskim Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie,
- 10 osób w Zespole ds. Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
- 4 osoby w Zespole ds. Dodatków Mieszkaniowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie.

W 2012 roku pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie uczestniczyli w szkoleniach i konferencjach z zakresu:

Temat szkolenia/konferencji	Liczba osób
Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny – nowelizacja	3
Szkolenie dla członków powiatowych zespołów ds. orzekania o niepełnosprawności	2
Zaniedbania w obszarze kontroli zarządczej w świetle nowelizacji ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych	2
Prawo pracy w 2012 roku	1
Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej	1
Ocena zasobów pomocy społecznej	1
Zmiana rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości oraz planów kont obowiązująca od 01.01.2012 r.	1
Seminarium dotyczące aktywizacji osób w wieku 50+	1
Szkolenie pracowników socjalnych z zakresu orzecznictwa – powiatowe zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności	6
Fundusz alimentacyjny - nowelizacja	1
Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych szkolenie - konsultacje	2
Praca socjalna z otoczeniem klienta uzależnionego od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych	1
Wspieranie kompetencji superwizyjnych pracowników pomocy i integracji społecznej	3
Organizacja archiwum zakładowego i składnicy akt w świetle nowych przepisów	1
Szkolenie z systemu EKSMOON	2
Wywiad rodzinny środowiskowy, kontrakt socjalny, badanie zgodności oświadczeń klientów pomocy społecznej ze stanem faktycznym oraz zasady dokumentowania działań pomocy społecznej w obowiązującym po dniu 22 czerwca 2012 roku staniw prawnym	1
Jak pomóc osobom niewidomym i z niepełnosprawnością ruchową w edukacji i rowoju zawodowym w obliczu programu „Aktywny samorząd”	1
Realizacja pilotażowego programu „Aktywny samorząd”	2
Systemowe działania w pomocy społecznej na tle orzecznictwa samorządowych kolegiów i sądów administracyjnych	1
Diagnoza potrzeb klientów pomocy społecznej	3
Praca z rodziną dziecka niepełnosprawnego	2
Prawo pracy w teorii i praktyce	1
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w ramach zespołów interdyscyplinarnych	2
Zły dotyk wykorzystywanie dzieci na tle seksualnym – ofiary i sprawcy przemocy	1
Szkolenie dla przewodniczących zespołów ds. orzekania o niepełnosprawności w województwie łódzkim	1
Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	1
Nowoczesny sprzęt rehabilitacyjny dla osób niewidomych i słabowidzących	1
Emp@tia – Platforma Komunikacyjna obszaru zabezpieczenia społecznego	1

Właściwa realizacja wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	1
Nowoczesne formy aktywizacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych	1
Wsparcie rodziny, piecza zastępcza	1
Razem osoby:	49

XV. Podsumowanie

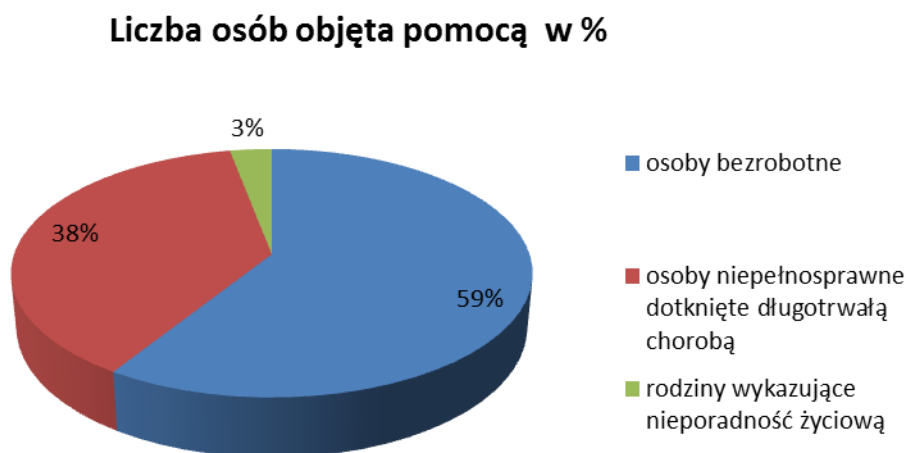
W 2012 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim na realizację powyższych zadań oraz ich obsługę wydatkował kwotę w wysokości **43.331.286** w tym:

1. środki własne miasta: **13.590.634,32**
2. dotacja z budżetu państwa: **26.804.009,54**
3. środki PO KL (Program Operacyjny Kapitał Ludzki): **202.732,14**
4. środki pozabudżetowe: **2.733.910**

Łącznie w ramach zadań własnych i zleconych gminie pomocą zostało objętych **3.384 rodzin/ok. 7.511 osób** w tych rodzinach, tj.: **9,8%** mieszkańców naszego miasta, w tym:

- ok. **59%** petentów stanowią osoby bezrobotne,
- ok. **38%** stanowią osoby niepełnosprawne lub dotknięte długotrwałą chorobą oraz
- ok. **3%** - rodziny wykazujące nieporadność życiową i mające trudności wychowawcze z dziećmi.

Powyższe odzwierciedla następujący wykres:

Źródło: dane MOPR – opracowanie własne

XVI. Wybrane zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w latach 2009-2012

Wybrane zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w latach 2009-2012 przedstawione są w układzie tabelarycznym na stronach 52-53.

XVII. Bilans potrzeb Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w 2013 roku

Potrzeby z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w 2013 roku przedstawione są w układzie tabelarycznym na stronach 54-58.

XVII. Wybrane zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w latach 2009-2012

ZADANIA		2009	2010	2011	2012
Zasiłek	osoby	570	588	642	663
Stały	wydatki	1.866.395 zł	1.949.108 zł	2.076.823,11	2.262.911,79
Składki zdrowotne dla osób korzystających z zasiłków stałych ze świadczeń rodzinnych nie posiadających ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu.	osoby	555	609	695	745
	wydatki	183.308 zł	207.740 zł	2.326.604,27	273.120,97
Zasiłek Okresowy	osoby	1.896 rodzin/4607 osób	1.893 rodzin/4.429 osób	1.946 rodzin/4.494	2.140 rodzin/5.072
	wydatki	2.360.256 zł	2.365.867 zł	2.618.640,27	3.223.320,14
Zasiłek celowy, w tym:	osoby	1742 rodzin	1.610 rodzin	1.814 rodzin	2.027 rodzin
	wydatki	1.343.500 zł	1.163.787,62	1.302.000,65	1.493.074,67
wypoczynek letni		293 dzieci – 195.191 zł	284 dzieci – 203.293 zł	245 dzieci – 192.607 zł	220 dzieci - 197.148 zł
zaopatrzenie w opał		1.057 rodzin – 559.880 zł	954 rodziny – 517.194 zł	1.188 rodzin – 633.707zł	1.201 rodzin
Program wieloletni "Pomoc państwa w zakresie dożywiania", w tym:	osoby	6090	5.827	5.962	6.291
	wydatki	3.056.267 zł	3.299.679 zł	3.407.846,10 zł	3.611.203,20 zł
zasiłki na zakup posiłków	osoby	5.856 osób/2.282 rodzin	5.647 osób/2.238 rodzin	5.746 osób/2.358 rodzin	6.141 osób/2.521 rodzin
	wydatki	2.690.559 zł	2.937.858 zł	3.077.430 zł	3.262.499 zł
dożywianie uczniów w szkole		733 uczniów	697 uczniów	667 uczniów	624 uczniów
		265.847 zł	285.520 zł	276.882,10 zł	278.534,20
dożywianie w formie "gorącego posiłku"	osoby	195	151	95	82
	wydatki	92.893 zł	69.449 zł	49.734 zł	65.865 zł

Pomoc finansowa na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych	osoby	141 rodzin/208 dzieci	127 rodzin/191 dzieci	124 rodziny/184 dzieci	120 rodzin/177 dzieci
	wydatki	1.525.655,55	1.474.457,41 zł	1.324.357,99	1.516.042,68
Pomoc finansowa dla wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze	osoby	36	31	36	32
	wydatki	143.380,61	112.371,44 zł	138.474 zł	142.183,82 zł
Pomoc rzeczowa dla pełnoletnich wychowanków z rodzin zastępczych	osoby	8	6	4	3
	wydatki	13.479 zł	12.373,99 zł	7.323,10	5.980 zł
Pomoc rzeczowa dla pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych	osoby	8	3	1	3
	wydatki	14.345,99	4.762 zł	1.297,99	5.024,49
Ponoszenie przez gminę kosztów pobytu w domach pomocy społecznej	osoby	121	154	158	181
	wydatki	1.702.230 zł	2.653.730 zł	3.193.154,41 zł	3.551.083,32
Miejski Zespół Orzekania o Niepełnosprawności	osoby	2.674 orzeczeń	2.668 orzeczeń	2.606 orzeczeń	2.381 orzeczeń
		394 legitymacje	437 legitymacji	471 legitymacji	506 legitymacji
	wydatki	300.262,68	312.410,66 zł	347.302,62	367.878,26 zł

XV. BILANS POTRZEB MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE W 2013 ROKU

Zadania szczegółowe	Termin realizacji	Źródła finansowania	Koszt zadań	Realizatorzy
1. Zasiłki stałe	cały rok	dotacja celowa	2.290.414,00	MOPR
2. Składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób korzystających z: <ul style="list-style-type: none"> • zasiłków stałych, • świadczenia pielęgnacyjnego 	cały rok	dotacja celowa	181.180,00 45.238,00	MOPR
3. Zasiłki na zakup posiłku lub żywności (wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”)	cały rok	środki własne oczekiwana dotacja celowa	1.700.000,00 2.544.000,00	MOPR
4. Zasiłki celowe, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - zasiłki na opał - wypoczynek letni - zasiłki na inne potrzeby (np. leki, energia, gaz, malowanie, remont, odzież, obuwie itp.) - zdarzenie losowe, - specjalne zasiłki celowe - pogrzeby 	cały rok	środki własne	1.800.000,00 770.000,00 150.000,00 640.000,00 50.000,00 150.000,00 40.000,00	MOPR
5. Zasiłki okresowe: <ul style="list-style-type: none"> - wypłacane w gotówce - płatne przelewem na wytypowane sklepy, w których świadczeniobiorca może nabyć podstawowe artykuły spożywcze i środki higieniczne 	cały rok	oczekiwana dotacja	4.800.000,00	MOPR
6. Wynagrodzenie należne opiekunowi z tyt. sprawowania opieki przyznane przez sąd	cały rok	oczekiwana dotacja celowa	15.000,00	MOPR
7. Wypłata dodatków mieszkaniowych	cały rok	środki własne	4.600.000,00	MOPR

<p>8. Wypłata:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami - wypłata świadczeń pielęgnacyjnych - wypłata zasiłków pielęgnacyjnych - opłacanie składek emerytalno-rentowych osobom pobierającym świadczenie pielęgnacyjne lub dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych, - opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne dla osób korzystających ze świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych - zaliczek alimentacyjnych - funduszu alimentacyjnego - realizacja „Rządowego programu wspierania osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne” oraz koszty obsługi 	cały rok	dotacja celowa środki własne	20.564.257,00 49.500,00	MOPR
9. Wydawanie decyzji do noclegowni dla osób bezdomnych	cały rok			Schronisko dla bezdomnych
10. Współpraca i kierowanie dzieci do organizacji pozarządowych, kościołów organizujących okolicznościowe zabawy, paczki i pomoc materialną najuboższym rodzicom	cały rok			MOPR, Caritas, TPD, PCK, Rady osiedli, kluby sportowe i inne
11. Praca socjalna z rodziną naturalną w celu przywrócenia zdolności wychowawczych i umożliwienie powrotu dziecka do rodziny naturalnej	cały rok			MOPR, Pogotowie Opiekuńcze, Dom Dziecka, Świetlica Środowiskowo Spocjoterapeut. „Bartek”
12. Udzielanie porad prawnych, psychologicznych, pedagogicznych, pomocy socjalnej osobom, które znalazły się w sytuacji kryzysu osobistego (np. utrata pracy, śmierć członka rodziny, kalectwo, długotrwała choroba, zaburzenia psychiczne, przemoc w rodzinie, alkoholizm, narkomania).	cały rok	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	52.000	MOPR OIK

13. Przyznanie decyzją administracyjną świadczeń w postaci usług specjalistycznych z zakresu rehabilitacji psychicznej i społecznej w ŚDS. Realizacja usług z zakresu rehabilitacji psychicznej i społecznej w ŚDS.	cały rok			MOPR ŚDS
14. Przyznanie decyzją administracyjną świadczeń w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych w DDPS. Realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych przez DDPS.	cały rok			MOPR DDPS
15. Przyznanie decyzją administracyjną świadczeń w postaci usług opiekuńczych osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może im takiej pomocy zapewnić. Realizacja usług opiekuńczych na rzecz osób samotnych przez DDPS	cały rok			MOPR DDPS
16. Kierowanie osób ubiegających się o przyjęcie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu.	cały rok	środki własne	3.788.000	MOPR
17. Tworzenie odpowiednich warunków do dziennego pobytu, zaspokajanie potrzeb kulturalnych i towarzyskich, organizowanie prac w ramach terapii zajęciowej, zapewnienie co najmniej jednego posiłku w trakcie przebywania, udostępnienie urządzeń do utrzymania higieny osobistej.	cały rok			DDPS MOPR
18. Pomoc osobom niepełnosprawnym w tym: <u>rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych</u>				
- likwidacja barier architektonicznych;	cały rok	PFRON	32.600,00	MOPR
- likwidacja barier technicznych i w komunikowaniu się;	cały rok	PFRON	9.200,00	Centrum
- zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze;	cały rok	PFRON	300.000,00	Rehabilitacji
- zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny;	cały rok	PFRON	4.000,00	Spółecznej Osób
- przyznawanie dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych;	cały rok	PFRON	402.847,00	Niepełnosprawnych
- prowadzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej dla osób niepełnosprawnych;	cały rok	PFRON	1.035.720,00	
- dofinansowanie zadań z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki;	cały rok	PFRON	80.709,00	

- dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika	cały rok	PFRON	2.000,00	
rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych				
- wyposażenie stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych;	cały rok	PFRON	56.000,00	PUP
- finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych;	cały rok		35.000,00	
- przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej;	cały rok	PFRON	25.000,00	
- zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu	cały rok		31.000,00	
19. Wydawanie orzeczeń:	cały rok			
- o stopniu niepełnosprawności		środki własne	162.142,00	MOPR
- o niepełnosprawności dzieci do 16 roku życia		dotacja celowa	215.496,00	Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności
- oraz wydawanie legitymacji osobom niepełnosprawnym				MOPR
20. Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny (asystent)	cały rok	środki własne	80.250,00	MOPR
21. Zestawienie potrzeb w zakresie pieczy zastępczej	cały rok	środki własne	2.128.000,00	MOPR
1. Przyznanie pomocy pieniężnej na:				
- pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej,				
- kontynuowanie nauki i usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych,				
- udzielenie pomocy rzeczowej na zagospodarowanie dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych,				
- udzielenie jednorazowej pomocy na pokrycie wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka,				
- wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych,				
- pozostałe wydatki związane z utrzymaniem dziecka w pieczy zastępczej,				
- szkolenie kandydatów na rodzinne formy pieczy zastępczej.				
2. Obsługa zadania	cały rok	środki własne	331.519,00	MOPR
22. Udzielanie pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie pełnoletnim wychowankom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze.	cały rok	środki własne	220.000,00	MOPR

23. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań pomocy społecznej	cały rok			MOPR
24. Współpraca z Radami Osiedlowymi w Piotrkowie Tryb.	cały rok			MOPR
25. Wydatki na działalność OPS	cały rok	środki własne dotacja celowa	2.744.675,00 1.246.143,00	MOPR
26. Realizacja programu Aktywizacja osób niepełnosprawnych szansą na zatrudnienie	cały rok	środki własne oczekiwana dotacja celowa	35.025,00 298.546,43	MOPR
27. Realizacja programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy	cały rok	oczekiwana dotacja celowa	7.500,00	MOPR